

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XV. Нью Йорк. Четвер, 7-го Марца 1907. Число 10. Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, March 7, 1907. No. 10. Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Січень 1907.

За померших членів, їх жінок і за случай каліцтва:

Відд. 2. Іван Герощак, умер 14-го Януара 1907 року.....	1000 дол.
Відд. 96. Іосиф Кміціньский, умер 24 Януара 1907.....	1000
Відд. 1. Андрей Дарбовский, умер 16-го Януара 1907.....	1000
Відд. 1. Семан Худинца, умер 27-го Януара 1907.....	1000
Відд. 33. Дмитро Степчук, умер 7-го Фебруара 1907.....	500
Відд. 33. Ева Ядвак, жена Осипа, умерла 23-го Новембра 1906.....	400
Відд. 10. Марія Кувак, жена Дмитра, умерла 26-го Януара 1907.....	400
Відд. 19. Марія Беньо, жена Онуфрія, умерла 28-го Януара.....	400
Відд. 46. Катерина Загора, жена Варнави, умерла 7-го Фебруара 1907.....	400
Відд. 67. Катерина Солян, жена Михайла, умерла 12-го Фебруара 1907.....	400
Разом	6500.00
Платня головних у.....	6.00
Адміністрація „Союз“.....	3.83
Весь розхід виносить.....	38.83
Розмет платить 7.144..... на ціле посмертне і 631 членів записаних посмертного.	

Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Відних по 1 цент.

Разом платить: член на ціле посмертне \$1.05 цент. а на половину посмертного 60 цент.

К. Кирчів, председатель. С. Ядловский, секретар.
А. Шаронь, касіер.

НОВИНКИ.

МАРЕНДАР.

7 Ч.	Евгенія м. Полякарпа
8 П.	Обрїт. гл. Іоанна
9 С.	Мисисуст Тарас.
10 Н.	Порфирія
11 П.	Проконія
12 В.	Василиї, Носг.
13 С.	

Всі члени Союзу які не дістають точно „Свободи“ звольте сейчас подати місцевим секретарам свій новий а також старий адрес—а місцевий секретар відомле їх рекордовому секретарови на адресу:

Mr. Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.
або впрост до редакції „Свободи“.

Від 10 го Лютого 1907 парохію в Микісракс, Па. обрав о. П. Лучечко. Теперішня его адреса 333 Helen St.

9. с. м. в суботу, о 8 год. вечером відбуде ся мітинг Народної Самопочи в Liberty Hall, 256, 57 Houston St., New York.

В Ньюарк, Н. Дж. (482 Market Str.) став видавати п. О. Косовий місячник п. з. „Наша Живнь“. Місячник сей обіймає 24 сторінок друку і стоїть на рік 50 центів. Друкуєсь етимологією а кілька сторінок для дітей фонетикою і англійскою мовою.

За послідних 6 місяців платили члени Соединенія так:

До братства і Соединенія за Септембер 1.44 дол., за Октобер 1.87 дол., Новембер 1.66 дол., Децембер 1.74 дол., Януар 1.82 дол., Фебруар 1.54 дол., фонд сьв. Николая і т. п. 75 ц. — разом \$10.82.

Члени Союзу платили до братства і Союзу за Септембер 1.35 дол., Октобер 1.15 дол., Новембер 1.33 дол., Децембер 1.42 дол., Януар 1.72 дол., Фебруар 1.49 дол. — разом \$8.46.

Члени Соединенія платили за 6 місяців о 2.35 дол. більше.

Суд в Патсвил, Па. рішив непорозуміне в парафії Шенандорский в сей спосіб, що всі парафіяни мають голосувати чи хочуть о. Лавришина або ні. Если більшість буде за тим що ні — архієпископ назначить его наслідника.

В Монтреалі, Онт. склалось велике нещасте. В одній з публичних шкіл вибух огонь, при чім згинуло 16 дітей разом зі своєю управителькою п. Махвел. Замітна і гідна уваги річ, що управителька, не можучи уратувати своїх школярів, волила згинути

разом з ними. Знайдено єї неживу серед громадки неживих дітей. Всіх дітей ходило до сеї школи 250. Вістка про катастрофу в мить розійшлась по місті, і на місце смутку посіпнали родичі дітей. Неживих дітей завинутих в полотно відкривали то одні, то другі, кожда матір шукала свого. Прикрої сцени годі описати.

Тепер іде так багато людей до краю, що минулого Вівтірка около 700 людей не пушено на корабель Кайзер Вильгельм дер Гросе, хоч мали викуплені шифкарти.

В Тейлор, Па. наступила сильна експлозія газу в одній з тамтешних майн, наслідком чого покалічено тяжко 30 людей, а кількох убито на смерть. Звісна річ, що в Тейлор працюють також і наші Русини майнери і можливо, що і з них не стало не одного між живими.

Зі Львова доносять, що на недавнім засіданню ц. к. галицького товариства господарского у Львові раджено над евентуальною недостачію рільного робітника. Супротив грози рільних страйків в цілій краю та еміграції до Прусії і Америки, поставлено вна сесе спровадження Хінців, що є дуже роботящі і мають скрайно малі потреби. Заходить тільки одна трудність, що кождий Хінець мусить по смерті бути похованим на рідній землі. Польські дідичі мають надію що той припис дасть ся якось обійти, і тому товариство має в тім напрямі порозуміти ся з конзулятами, а в разі успіху поробити відповідні заходи.

Поки що суть звисні вже кандидати на послі до нового парламенту в Буковині. 1. на округ вижницко-селетинсько-путілівский; 6. посол до парламенту і посол до сойм; п. Николай Василко, 2. на округ вашківсько-становецкий; 6. посол до парламенту і посол до сойм; п. Єротеї Пугуляк, 3. на округ кіцманьско-садагурский; радник суд. в Кіцмані, п. Ілія Семака, 4. на округ заставнецький; секретар виділу краевого, 1. Антія Лукашевич і 5. на округ черновецько-серетський; радник суд. в Кіцмані, п. Ілія Семака, 4. на округ заставнецький; секретар виділу краевого, 1. Антія Лукашевич і 5. на округ черновецько-серетський; оръінспектор шкільний, п. Никола Спинул. Проф. Смал-Стоцкий, що був дося послом сего послідного округу,

врік ся з жертвованого йому мандату в хосен інспектора Спинула, горячого руського діача.

В Пертсмаст, О. вибух страйк кондукторів від стріткар. Компанія не була в силі випустити на місто ані одной стріткарі. Вечером підпалено одну кару, що була прападково за містом, а обставину сю використали компаністи в сей спосіб, що зажадали від державного урядника війська для охорони своїх інтересів, бо мійські власти не постарались о достаточну охорону для них. Кару мали підпалити страйкарі разом з симпатизуючими з ними людми.

В процесі проти двох Росиянок — дівчат, Клімової і Терентевої, які виконали безуспішний атентат на Столипіна, рос. президента міністрів, вийшли на денне світло цікаві факти. Жовніри, яких прикликано сейчас до атентаті до вілі Столипіна, пікрали дорогі шпінки і прочі дорожчіности. Дальше в процесі піднесено скаргу проти крайно недбалого обходження з раненими підчас атентату урядниками Столипіна, які з сеї причини і погинули. Виказалось також, що і сих ранених урядників обкрадено зі всіх варіанських річий.

Американський консуль в Одесі (Росія) Гінан повідомив петербурскє посольство, що він як також другі конзулі в Одесі одержали обиджуючі листи з погрозами за се, що протестували прети реакційних, чорносотенських злочинств. Генерал Кавльбарс, губернатор Одеси зарядив сейчас средства о-сторожности заграничних урядників, при чім Гінан заявив що він не журить ся про безпеченство своєї особи.

Боротьба англійских женщин за виборче право. В Англії кипить тепер дуже горяча агітація за виборчим правом для женщин. Перед кількома днями в Лондоні зібрали ся женщины на віче а відтак кілька тисяч вічовниць рушило перед парламент, щоб дістати ся до самі засідань і там упімнути ся о свої права, подібно як стало ся було перед двома місяцями. Як звісно, тоді наробили вони в самі засідань великого крику а що не хотіли добровільно вступити ся то поліція повиносила

їх на руках. Кількадесятя з них засуджено на значну грошеву кару, але вони волила відсидіти щось по трицять днів в арешті. Між засудженима були головні пропагаторки жіночого руху. Тепер кінна поліція вже не допустила де монстранток перед сам будинок парламенту, але відперла їх далеко, причім 30 женщин, між ними сестру генерала Френча, арештовано. Підчас стрічі з поліцією діяли ся небували спеси. Женщины боронили ся чим могли, навіть шпильками від капелюхів. Повалені на землю, зривали ся в болота і боронили ся дальше. Арештовані засуджено на грошеві кары, але вони знову зголосили ся відсидіти їх в арешті.

Грїб Ісуса Христа в Єрусалимі є кождої хвилі сьвідком поганих спорів і сварок між монахами. Грїб є під Турком. А він велів, що доступ до гробу є дозволений кождому християнови. За те християни дуже сварять ся. Дня 23 го січня с. р. побили ся Грецькі, вірменські і францішканські монахи аж до крови. А то тому, що усі з них хотіли бути при обрадах на переднім місці.

До Риму виїхала депутация пруських Поляків, везучи з собою петицію заосмотрену 180.000 підписами. В петиції сїй Поляки благають папу, щоби підпирив їх в борбі з пруським правительством, або, коли се можливо, причинив ся до полагодження сего спору в їх користь.

П. Вірігін, провідник сьекти Духоборів, який перед кількома місяцями опустив Канаду, щоби наклонити 10.000 російских робітників до еміграції в Канаду, десь від кількох тижнів зник. Послідні вістки про нього вгадують про його приїзд в Петербург. Догадують ся, що власти російські увязнили його і заслали на Сибір. Перед кількома роками він був засланий на тойже Сибір одначеї на приречене, що опустять Росію і перед 10 роками до неї не верне, випущено його на волю. Через свій теперішний виїзд в Росію мавби він зломити своє приречене і се малоби бути причиною його арештована.

Як телеграфують з Гамбурга недалеко Боркум збив ся німецкий парохід „Nerissa“ з парохідом бельгійским „Congo“. Послід-

ний затонув а разом а ним 11 людей в валогі. 7 дальших матрозів виратовано.

Як доносять, в місцевости Бона, у французькій Альжирії, в північній Африці в наслідок усунення ся гори засипала земля вісімдесят пять людей.

Шпиталі Нью Йорскі. Коронер міста жалував ся перед легіслятурою в Албанії, що річно умирає 5 тисяч людей тільки з тої причини, що смертельно хорих перевозить ся зі шпиталю в шпиталь. Се ділають по найбільшій часті інституції милосердія яким ходять головно о се, щоби могла вказати ся як найменчим числом смертности. Так виглядає милосердіє вглядом бідних у практиці.

ЗАЗИВ!
Просить ся всіх руских бизнесменів, щоби звольте подати свої адреси до редакції „Свободи“ в як найкоротшим часі.
Swoboda,
184 Hudson Str., New York.

Для арештованих руских студентів у Львові:

На хрестинах у Д. Герляка в Алегені, Па. \$19.65.
О. Й. Чаплиньский в Нью-Йорк 10 дол.
О. П. Повятшин, Реймі, Па. 10 дол.
О. А. Камінський, Елизабет, Н. Дж. 2 дол.
Джезієвські гаїдамаки: І. Новіцкий 2 дол., Д. Сяноцкий 1 дол., С. Ядловский 1 дол., Т. Лабовский 1 дол., М. Гриців 50 цент.
Разом \$5.50

Матій Семенюк, Сейр, Па. 1.37 дол.

Антонів Осип, Йонкерс, Н. Й. 1 дол.

Осип Фекула, Філадельфія, Па. 1 дол.

О. Косовий, Нью-арк, Н. Дж. 50 цент.

Разом 51.02

Попередно зложено 133 20

Сума \$184.22

Гроші сї 914 корон виславо вже до Краю. 150 корон 19 Фебруара до ред. „Діла“ а 764 корон 5-го Марта на руки Вуов. В. Гнатюка.

Всім жертводателям еердечне спасибі!

Дальші жертви просимо присилати як найкорше, бо справа нагляча.

37 Редакція „Свободи“.

На Бурсу в Йонкерс, Н. Й. жертвував Никифор Дурняк 1 дол. Гроші відіслано до касіера Г. Дзядика.

З тюрми.

Замкнули ся двері, заскреготав ключ в замку. Загасиває світло. Мала келія з жетими стінами, з аркадами, з малим закратованим отвором під стелек, прикритим дошками, з трьома причами і столом — отсе си клітка, в яку нас запроторено — перших трьох в'язнів з „Академічного Дому.“ Важка атмосфера. Тіснота, свідомість чогось невиносимого, а з другого боку навала вражінь, які впали на нас так несподівано, що ми не були в силі і стямитись. З хаосу споминів виривали образи чогось такого, проти чого бунтує ся думка всякого чоловіка, що має нерви і душу.

Тьма поліції і агентів впадає на сонних людей, ветягає їх з постелі, перетрясає хату, а потім тягне до суду і власть, покликуючись на твердий закон, замикає їх у клітку, відбирає се, чого звірині не повинно відбирати ся, — конечний елемент життя — волю.

І яким правом воно діє ся? Кара — за що? — За те, що розпука пхнула людей на дорогу протесту? В якій цілі? В цілі поправа? — Невже в ямі, в якій шанує всевладне право брутальності, де кожда річ жагає тебе, що тобі діє ся якась незмірна кривда, де тебе весь дратує і без милосердя гнобить, можна сподівати ся якоїсь моральної поправи одиниці, що як небудь би воно не було — відчуває свою невинність? Се крайне безглузде і повне людської психіки.

Стаємо серед нашої казні. Як птахи, які що йно позались в клітку. В груди спирає дух, серце беть ся, в голові хаос.

Двері відчиняють ся з лоскотом; наставники впроваджують двох нових товаришів. — Чи витав коли небудь брат брата так щиро, як ми ось тут витались? А прецінь ми ще вчера бачили ся; ми сходили ся з собою, як люди, яких не любить нічо крім знакомости. В сій хвилі еднає нас одна ідея; відчуваємо, що ми сини одної Матери, яку катує брутальна рука. І нас огортає почуване великої несправедливости. Вона звальє ся на нас важкою горою і гне нас до долу, а рівночасно приборкує в нас бажане мести тай упокує нас солодким чувством. Ми чуємо, що в сій хвилі серце кожного сина України беть ся до нас горячою любовою. Ми поки-що ніякі герої та ніякі національні діячі — ми сьведомі сього. Та тут у вогких мурах тюрми, кільчать в нас перші зерна енергії і рішучости і постанови пожертвувати себе будучій справі, яка нині — завтра прийме більше конкретні форми. Не зломати нас пресією, не звязати нашого духа тюрмними мурами.

Нова пайка товаришів. Зачинаємо дусити ся в тісній келії. Атмосфера невиносима. Нас переводять в обширнійшу казнію.

З надвору чути голоси. Відчиняємо віконце. До казні несеть ся пісня: „Довершилась України кривда стара“... Електризує слухачів тай в одній хвилі зриває ся по всіх келіях одушевлена молодь на ноги, товпять ся біля віконних ґрат і говорять своє велике слово протесту. З очей капують сльози і скроплюють залізні ґрати і долівку. Тих сліз не забуває ся до смерті. Ідуть переклики, поздоровлення, допити — словом зачинає ся правдивий тюрмний розговор.

* * *

Казнію розяєне слабе світло ламп. Хто лежить на причі, хто сидить на столі, хто понурив голову. Один з товаришів читає Франкові вірші:

„Хоч тужуєсь день і ніч, не доім, не досплю,

А все чую, немов я на панськїм роблю — гомонить слово читача, несеть ся по тюрмі важкий жаль автора, що плаче плачем поневоленого народу. А далі йде почуте кривди і слово протесту:

„Не чужого ми бажаем,
Тай своє не зневажаем,
Тай не пень ми деревляний
Щоб терпіти стид і рани.
Поки час граблями чешуть, —
А лисиці в полі брешуть.“

Поволи укладають ся товариші до сну. На середині блищить світло ламп, по жовтих стінах совгають ся тіні і завивають на душу скорб. „Значить ся, я в руках справедливости, під обухом важкого права“ — снуєть ся по голові думка. Повіки ваготять, тіло жадне сну, — а душа ніяк не хоче опочити. Кому стоїть перед очима рідна хата і жаль родичів та рідні, кому тужно за друзями, кого гнобить чорна будучність. І заводить ся нова балачка. Один одного потішає, додає відьми, лагодить смуток товариша. По стінах лязять блошиці, в хаті невиносима атмосфера. На коридорі чути кроки сторожа, а в ради-годи рознесе ся дикий крик сімулянта-божевільного і несеть ся коридором, як голос демона розпуки. Ледви чи спав хтонебудь сеї страшної ночі.

* * *

Минає другий день. Ми освоємо ся зі своєю судьбою. Наше положенє стає для нас вже не таке важке, як в першій хвилі. Рівно в ударом четвертої і семої години гримить зусіх келій тюрми могуте

слово нашого гимну; в сій хвилі ми творимо одну душу.

Наші „курні“ розсвітлюють ся, вертає молодецький жар і юнацький гумор. Вся тюрма зукраїнізована. Нашою передобідньою молитвою народний гимн; в каплиці гомонить напа коляда, цілий суд говорить українською мовою. По келіях завела ся щира приязнь, а всякий дар приватної особи розвіжнює нас до сліз і стає спільністю комуни даного „курня.“ Ми відчуваємо, що ціла суспільність живе нашим життям і нашими ідеалами і ніколи не любила ми своєї суспільности так щиро, як тут в тюрмних казнях. А з другого боку ніколи не виривав перед нами так ясно обовязок зглядом суспільности і цілого народу, як в сій хвилі. Не страшні нам кайдани, не страшна тюрма, не страшні погрози збожеволілої гакати. Скорше сонце згасне, чим безсмертна ідея, яку роздула свідомість вікової кривди і насильства!

Львів 5. II, 1907.

К.

(З „Діла“).

З діяльности оо. Василіянів в Канаді.

Недавно сему була надрукована в краєвій часописі „Буковині“ розмова д. Ю. Вачинського (що пробув довгий час в Злучених Державах, Канаді) з редактором сеї часописи. В розмові тій висказав ся д. Вач. що василіянівські місіонарі в Канаді „не добули собі великої слави за своє публичне і приватне поведене“. Висказом сим почув ся обидженим Василіяни о. Строчкий, що вернув з Канади, замкнув д. Вачинському клевету і зажадав, щоб тойже подав докази.

На се дав відповідь д. Вачинський в часописі „Діло“ а що в ній говорить ся про діяльність Василіянів в Канаді, думаем буде она і для наших читачів не без інтересу.

„Думаю, — пише д. Вачинський, що діяльність оо. Василіянів, як католицьких місіонарів, повинна передовсім до сего зміряти, що би всіх емігрантів руських, що приїхали до Канади, задержати і укріпити в католицькім. Се безперечно перше завдане тамошних оо. Василіянів, що чваняють ся бути так великими католіками, що одиниці себе уважають за правдивих католіків, і котрі задля католіцизму й відсувають все инше надругий пляч. Та, чи справді оо. Василіянів доконали на тім подивничайних діл? — Мені особисто се рівнодушно — та, дивлячись на оо. Василіянів як на католицьких місіонарів, не можу їх діяльності на полі церковнім признати якихсь надзвичайних здобуків, коли та діяльність довела до заложеня в Канаді — нової, рішучо противної католицького, церкви, так зв. „незалежної руської церкви“, яка з кождим днем що раз більше розширяє ся. Уже се одно свідчать о цілковитій неспосібности оо. Василіянів на католицьких місіонарів. Не відмовляю оо. Василіяніам „ревности“ в розширюваню і укріпленю між нашими емігрантами католицького; та що з тої ревности Римови, коли та ревність як-раз віддаляє від Риму що-раз більші круги наших емігрантів і вганяє їх до „незалежної церкви“, вождю, в першій мірі — Римови...

Се може не одного здивує: як то могло стати ся? Та се цілком природне. Возьмім хочби ті „незрівняні“ проповіді оо. Василіянів, повні чортів, лекла, громів, страшного суду, скрежету зубів і т. д. Чаж дивувати ся, що коли нашою чоловікові товче ся безнастанно про пекио, чорти, громи і т. д. а його самого декорує ся безнастанно назвами всіляких звірят, почавши від хробака а скінчивши на свині — чаж дивувати ся, що йому на конець остогидне така „наука“, і він — сплюне і піде там, де його будуть трактувати як чоловіка, не будуть відбирати йому чести і звертатись будуть до нього не як до товариши, а як до товариша одної громади, „стада“?

Або знова з тим церквами. Наші люди, в своїм привязаню до церкви, стягають ся на закупно ґрунту під церков і цмиатар, а пераз відступають самі із своїх фарм відповідну частку ґрунту, стягають ся на матеріал на церкву, а потім і на саму будову церкви, а скінци на будову дому для священника (а зважмо, що се те початкові фармари — бідні на ґрші); а як вже все готове, клечуть свого „правдивого“ священника, котрого „сам Шептицький“ святив — еще в старім краю! — огже котрогось з оо. Василіянів і просять його, щоби став їх душпастирем; а ту він їм каже, що як вони єе запишуть увесь їх церковний маєток — на котрий вони склали свій ґрші! — французькому католицькому єпископови, то він навіть одної служби ождої їм не відправить і навіть до них не приїде, і всі оо. Василіянів починають „бойкотувати“ ту церков, не переводять їм ніяких релігійних практик і церковних відправ. — Так щож, чи тих людей не дає вкінці вхопитись роздука? І чаж дивувати ся, що ті люди відпекують ся та конець і Василіянів і їх католицького і приступают до незалежної церкви, котра усі маєтки церковні лишає при громадах? Оо. Василіянів кажуть, що вони в засади мусять жадати від громад запису їх церквей на французьких єпископів, бо сего бимагає устав католицької церкви в Канаді. Та я на се відповім: що мені з такої ва-

сади, коли задля неї я не лише не заську тих маєтків, але ще й душі трачу. Та коби то лише о ту за сиду ходило. Ту ходять о щось більше — о безмежну

власть оо. Василіянів над людьми, яку найліпше характеризують слова одного з оо. Василіянів в Канаді, з якими він звернув ся до мене, витуманивши по довгих спорах і торгах в одній кольоні від наших емігрантів такий запис на їх церков. Показуючи мені той запис, сказав: „і нехай лиш тепер хто з них хоч слово мені пише — то буде скавуліти під церквою, до середини його не пущу!“

Що-до приватного поведєня канадських оо. Василіянів, то обмежує ся поки-що до сеоа о. Строчького, котрий мене сам до того особисто визвав.

Я дуже добре розумію, що о. Строчький є так само чоловіком, як і ми свьцькі люди, що мають кров і нерви, і що полові зносини з жєнщинами є для них так само природною коначністю, як і для нас свьцьких. І його полових зносин в жєнщинами а не мінби і навіть не думав би вже осуджувати, навіть, коли він, як монах, зложив присягу на „полову“ повздержливість, як би не те, що і ту є певні границі, які ставить совість і познанованє людської гідности.

О. Строчький перебував на кольоні почтового дистрикту Alvena (коло міста Rosthern) в провінції Saskatchewan. Там місіонарував. Жив з одною молодією і з нею мав сина. Сей син же до тепер. Муж сеї молодіци ходив раз-враз по під домом, де мешкав с. Строчький — бо хотів бачитись в своєю жінкою, та вкінци, щоби бути все близько неї, замешкав — хоч се йому на нічо не придало ся — в дровитни о. Строчького. Та раз якось не стерпів і підбіг і домолив о. Строчького і почав добивати ся до середини і виявляти свої права до жінки. Але о. Строчький надбиг, вибив його буком і прогнав геть від хати. Се викликало велике огірченє в кольоні і люди почали шемрати, та коли їх обурене прибрало острійший характер, о. Строчький ураньбив їх в церкві і сказав: „Засі вам мене судити! — мене Бог буде судити!“... І місіонарував дальше. Ся фраза „засі вам мене судити!“ — се впрочім улюблена фраза оо. Василіянів, коли їм праходить ся втихомирювати роз'ярених парафіян, і вони на то конто, що їх „бог буде судити“ поступають собі дальше так, як поступали перед тим.

Ті любовні історії декких оо. Василіянів в Канаді, се темат безнастанних нарікань, скарг і жалів батьків і мужів серед наших емігрантів а також і дотепних насмішок між „непошкодованими“. Сі наріканя приходилось мені нераз ви-

слухувати а все кінчались вони словами: „емилуйтесь пане, припліть нам з краю якого свьцького, жонатого свьщеника!“

А все таки і такі оо. Василіянів мають в Канаді свої оборонці, а се — дівчата і молодіці. Сиджу я раз в гуртку наших емігрантів — василіянівських парафіян і слухаю їх нарікань, — аж ту з поміж того гурту розжалєних людей, продаєра жіночий, трохи зафранцований, голос: „ну, то щож, ксьондз гріху не мають“... Я, здивований трохи такою фразою, питаюсь, що се має значити — та дістаю таку відповідь: „а, бо так, бо ксьондз все собі рано — змиють гріх... при службі божій“... (то є — при приватно). Так видно, вільно їм — думав я собі тоді — коли собі змиють.

За иншого забрало би місця, як би я хотів наводити більше доказів на правдивість мого висказу про місіонарську діяльність оо. Василіянів в Канаді „що не добули собі великої слави задля їх публичного і приватного поведєня“. І я на сїм скінчу — хіба, що оо. Василіянів жагають від мене ще більше доказів, — тоді я вступлю в рєшта доказами, які ще маю.

Та ще таки згадаю коротко про діяльність оо. Василіянів в Канаді на полі просьвітнім. Значачю відразу, що оо. Василіянів є рішучими противниками закладаня народних шкіл для дітей наших емігрантів в Канаді, мимо того, що ті школи є, і то вьімовко для Русинів — русько-англійськими, а не виключно англійськими, як се є по кольоніях иньших народностей; що в тих школах учать учителя Русини, виховуванє в руських учительських семінариях і щонавіть удержанє тих учителів оплачуєть не громади а держава, зглядно провінції. Та нехить, чи радше ненависть оо. Василіянів до шкіл довело до того, що правительствва поодиноких провінцій самі, з власної ініціятиви, взяли ся організувати шкільні дистрикти, вирабляли для тих шкільних дистриктів позички на догідних услівах на будову шкіл, — а що в тій справі, справі організуваня шкіл, потребували щогось з інтелігентнійших Русинів, то й звернулись — видячи у оо. Василіянів нехить до шкіл — до людей, що стоять поза оо. Василіяніами, і ті люди доконали справді не аби якого діла. П. Іван Зварич з'організував в провінції Alberta в минувшій 1906 р. до 30 таких шкільних округів. В провінції Saskatchewan о. Іван Бордуг (із незалежної церкви) з'організував злиш 60 шкіл, а в провінції Manitoba взяли ся до закладаня шкіл самі такі учителя

і прам. в кольоні Stuart
burg з'організували аж 7
шкіл, в кольоні Sifton —
також 7 шкіл а разом з
прилежними кольоніями
Valley River і Dauphin) — 16.

За те оо. Василяни на-
клонюють своїх парафіян,
щоби посілали свої діти на
науку до них, зглядно до
Сестері Службниць (прим.
в Mundage в провінц. Al-
berta), які не мають най-
менших кваліфікацій до
уділювання шкільної науки
дітям, а по містах — до
конфесійних шкіл фран-
цузьких, де учать передові-
м ріжних мовцтов і
французької мови руських
дітей — в Канаді! а нічо
по руськи (се відай будуть
ті „надзвичайно великі здо-
бутки“ діяльності оо. Ва-
силяни на поли національ-
нім), а знова дуже мало
англійської мови — так ко-
нечної в Канаді, і взагалі
усего того, що так потріб-
не нашим молодим кана-
дйським горожанам на бу-
дуче в їх практичнім житю.

Мимо усего того оо. Ва-
силяни мають чисту со-
вість і обурюють ся, як
хто важить ся піднести ру-
ку на їх Василянський має-
стат!

О Строчкй пише в
своій заяві еще таке: „П.
Вачинський (як доносять
нам) вже в Новім Йорку
шороспускав стільки клевет
на василянських місіона-
рів, що в тім перевисив
навіть саму голову Сера-
фимської компанії, та сьо-
го йому мабуть не досить,
бо починає і тут подібне“.

О Строчкй! Рішучо за-
стерігаю ся проти сего, що
би Ви називали се, що я
розповідав в Нью Йорку про
діяльність оо. Василяни в
Канаді — клеветою. Все що
я сказав е правда, яку я
можу ствердити в суді за-
присяженими свідками!
Але позвольте, що я Вас
тепер запитаю ся: Чому
Ви, коли Ви були в Нью
Йорку перед Вашим відіз-
дом до Європи і довідались
про се, що я там про оо.
Василяни розказував, чому
Ви тоді не зажадали від
мене доказів на все те, що
я говорив. Я був тоді та-
кож в Нью Йорку! Ви могли
були тоді дуже легко мене
знайти і мали аж надто мно-
го на се часу. Та минав
один день, другий, третій
— і я жадного візвання від
Вас не дістав. А Ви, коли
Ви чули себе невинними,
повинні були се зробити,
щоби вже там на місци, на
самім початку „зробити ко-
нець“ тим „клеветам“ і не-
допустити до того, щоби я,
приїхавши до краю, ще й
ту те саме про Вас розпо-
відав! Але Ви бояли оя се
зробити — бояли ся, щоби
я знова не повторив те са-
ме при тих людях, і то ще
— в Вашій присутности. Та
Ви чуєте, що повинні були
се зробити — але, що боя-
ли ся, тож і нічо не зга-
дуєте про Ваш побут в Нью
Йорку і пишете, що Вам
доперва тепер о тім „до-
носять!“

Але Ви й чуєте, що Ви
е винні, тож щоби Вашу
вану в очах загалу змен-
шити, закривається „веди-

кими апостольськими лиця
рями“ і в своїй василян-
ській „смирности“ пишете:
„Василянське місіонарі—при-
знаємося охотно до сего—
не дійшли очевидно до ав-
реолі, якою владели ся
великі апостольські лиця-
рі“, а навіть раді би ски-
нути з себе усю вину на
„руську кров і руську
кість, на складники, які,
звісне діло, до тепер зада-
вали героїв лиш дуже рід-
ко“.

Якеж се низьке, о Строч-
кй! Чи Ви не цониляєте
сего, яка нужденна та Ва-
ша оборона? Чи від Вас
жадав хто якого героїства?
Коби лиш крихітки серця
і троха совісти було у Вас,
то вже і в тм були б по-
годили ся люди. Але у Вас
навіть сего нема. Але
кілько за те у Вас цинізму
— коли Ви, Василянин
важиться усі ті Ваші не-
гідні вчинки представляти
як вчинки випливаючі із
„ласки Божої — для слави
Бога і добра ближніх“...
Та чи не нагадуєте собі о.
Строчкй, на чім та Ваши
місіонарська чинність між
Вашими ближніми в Аль-
пе скінчила ся? — Ви ста-
ли ся на тій кольоні біль-
ше неможливими і остаточ-
но мусіли її покинути. Але
знайте, що за Вами, як Ви
виїжджали й існує ся про-
кляін цілої кольоні.“

Юліан Вачинський

3 Канади.

Товариство ім. Шевченка
в Вінніпегу поволи, але
стало упадає. На недільні
митинги сходять ся вже лиш
кількоро людей. Товариство
гнена вие вже між големи
стінами. Пообгразала лю-
дам честь тай тепер вже
лиш вие, зголодніла. Исто-
рія була така, що гнені
жалко було, що не вона
головою товариства, а чо-
ловік, що товариство з'ор-
ганізував. Отже пустила
між членів брехню, що ма-
буть організатор мав жо-
ристь в організації, бож
безкористовно годі працю-
вати. Колиж організатор
зрік ся голововаия до часу,
поки, або не докажуть ему
вини, або не оравдають
его, гнена поменажерувала,
аби еї в голови вибрати. З
окрема суд мировий ви-
правдав організатора ціл-
ковито, а гнену зганив. А
гнена вила... Від витя лю-
ди собі уха затикали і вті-
кали. А гнена вила... Те-
пер вие між порожніми
стінами. По невдачнім сна-
леню одной стіни, мусіла
уступити з нещасного го-
лововаия. Став головою ма-
мелюк, яким знов же та
сама гнена менажерує. Шко-
да людських грошей для...
цевних звірят.

В 4-ім числі вінніпегско-
го „Ранка“, органі незави-
смих канадйських „Гре-
ків“, читаємо таку замітку
про представлене „Страй-
ку“ Струтинського у галі-
тов. ім. Шевченка:

„Всякий Нарід шанує
День Святий, а коли Тов.
ім. Шевченка, дало пред-
ставлене в Неділю, якби
небуло будних днів, так

конечно се противить ся
Божій волі і дає до пізна-
ня, що заряд сего товари-
ства не узнає жадної ре-
лігії.“ (Була ортогр „Ран-
кові“).

Цікава річ, що такою „у-
вагою“ хоче сказати неза-
висимий знавець волі бо-
жої... Прецінь редактор, о.
Водруг, дуже добре знає,
що у товаристві автокра-
том (фактичним і головою
і секретарем і касіером і
господарем і всяким знан-
цем і пр. і пр.) е — егж
протез'е — кандидат на не-
зависимого поиа, що вкупі
із ще кількома независим-
скими годованцями кричав
недавно против соціалістів з
тогож товариства: „Фана-
тики, фанатики!“

Caeterum taceo.

Один з учителів скар-
жить ся у „Свободі“ (ч. 6)
на „інспектора“ Бадерско-
го. Мабуть задрісно Русна-
кови, що Полак видрпав
ся на таке становиско. А
Бадерский Богу духа ви-
нен. Се мізерна, невинна
людина. Невинна на стіль-
ки, що навіть не таїть ся,
що ему неповятно, як
се може бути, аби зем-
ля крутила ся довко-
ла себе. Чоловік на стіль-
ки не відвічальний за свої
діла, що їздить по кольо-
ніях в ролі організатора
шкіл та діорганізує школи
бунтуючи нарід против у-
чителів навіть таких, що
покинули правительствен-
ний учительский курс. За-
те бере у правительства
\$150 місячно.

Між Галішеними anything
will do.

М. С.

Дописи.

3 Лемківщини.

У нас тепер часи дуже
непривітні. Сніги і морози
безперервні, а до того ще
і сильні вітри докучають
до краю. Желізниці поза-
курювані так, що по мі-
стах відчувають ся брак то-
варів дозовових, як соли і
мука. Богато людей поги-
нуло в дорозі від морозу і
бурі; от вр. жандарм про-
вадив влодія до Перемішля
і по дорозі оба замерзли.
Жандармови скінчилась
служба, а злодієви кінець
засуду.

В наших горах тепер рух.
Люди звозять дерево з лі-
сів, які тереблять жида. За
спроваджене одного шага
дров до міста платять 12
корон.

Хочу вам донести також,
що коло нас богато жидів
вивтікало з коршем, а на
іх місце громада позакла-
дали свої торговлі, а поде-
ку жиди примусово ви-
ступляють. У нас в Розді-
лю заложили також склеп;
один купчик має все до-
сить роботи, а часом і трох
не може дати собі ради.
Збіже дороге. Картофлі че-
рез морози подорозшали на
2 кор. за чверть (бушель),
ячмінь 3 К., жито тавше
як ячмінь; пшеница 4 К.,
покладки 3 за шустку.

Сего року явилась в нас
нова пощесть. Появились
громадами вовки і напасту-

ють людей і худобу. Іноді
в селі Кленчанах розшар-
пали малого хлопця-школя-
ра, як йшов до школи. В
Романові був собі справді
смілиивий мужик, бо коло
своєї хати убив аж трох і
аїстав за се 100 К. нагоро-
ди. Одного вистрїлив, а
двох зарубав сокирою.

Розділ 11-го Февр. 1907 А. Пак.

3 Мікієраке, Па.

Нич такого дивного, що
бульки літають, бо вже й
близько весни. Осв мину-
лого тижня перелетїв бузь-
ко понад хату Дмитра
Герлюха, члена братства
У пенія Прес'єв. Вгородя-
ці в Алегені, Па., від. 46
„Р. Н. С.“ і привіє ему
яд рового хлопця, котрому
дано при хресті імя Іван.
Родичі і дитина здорові.
На хрестинах гості забав-
лялись гарно, а при кіп-
ці, коли вже мали розко-
датись, промовив гарну
промову Іван Вархоляк і
другі. Ся промова розжа-
рила серця всіх, бо згядано
про рідний край та про
тяжкий кнут накинений Ру-
син'ям, котрий лиш при-
тяжкій боротьбі усуваєсь
поволи, і гості зложили
19 дол. і 65 цнт. на руки
Івана Вархоляка і М. Тур-
ковського для арештованих
русских студентів у Львові.
Імена жертводателів:

по 1дол.: Дмитро Герляк
і Іван Фриз (з Ойя Ситі);
по 50 цнт.: Йосиф Дран,
Василь Копчак, Мих. Ко-
лодйчик, Теодор Дутке-
вич, Ілько Туляк, Петро
Вархоляк, Наталка Струс,
Данько Колодйчик, Стефан
Кметик, Іван Вархоляк,
Гавриіл Дуткевич і М. Тур-
ковский; по 30 цнт.: Н. Н.,
Олександр Вітик, Милька
Копчак, Ксеня Сеньчак, Ег-
неса Сьмігельска, Феврона
Вислодка, Дамян Копчак,
Фрозина Каршневич, Анна
Остаф, Марія Вединг, Ан-
дрей Туляк, Анна Драган,
жена Йосифа, Павло Сіня-
ский, Мих. Рептак, Дми-
тро Бурка, Мих. Вуйцік,
Андрей Копчак, Афан О-
лексак, Теодозий Скірник,
Петро Копчак, Андрей Вар-
холяк, Никола Драган, Пав-
ло Гачка, Никола Черник,
Йосиф Михневич, Марія
Черник, Василь Копчак II,
Неотор Гузик, Ілько Буряк,
Гавриіл Колодйчик, Василь
Романчак, Гавриіл Цазяк,
Лев Каршневич, Юрко Сень-
чак, Іван Круник, Лев Коп-
чак, Никола Каршневич,
Гавриіл Струс, Григорий
Герляк, Іван Бурка, Марон
Туляк, Никола Копчак, Ко-
ставтан Каршневич, Іван
Колодйчик і Тимко Вар-
холяк; Мих. Шеленцьо 20
центів. Разом \$19.65.

Ану но де такі слідуєчі
хрестіяни відбудуть ся?

Один з гостей

3 Йонкерс, Н. Й.

Читаємо часті по газе-
тах, що тут продає Русин
бизнес, там збанкрутував,
бо наші радше ідуть до
жида, як до свого, а знов
деінде ідуть до жида, бо
він дає танше, дучше, біль-
ше, потрактує сигарою і го-
дить ся як швец за чоботи.
Або ні, то вирве дене-
будь краєвах червоних х уст

і ровдає в дарунку. А ру-
скі жени як побачуть таке
червоне чудо, горнуть ся
як малі діти до червоної
краски.

Деяким Русинам, жи-
ючим на плейзах яселених
більше чужими людьми як
своїми, можна се простити.
Але для вас Юнкерці со-
ром і встид.

На Непиргам евно ввла-
сним руским домі заложив
жид бизнес і продає шиф-
карти та виснає гроші до
Європи. До него горнуть
ся всі, як пчолі до меду.
А спитавши ся, чому до
свого не ідуть, то кажуть
що задалеко.

Щоби сему лиху запо-
бігти, заложив оден Русин
близько жидівського офісу
свій офіс в тим самим биз-
несом, що і жид. Щож ду-
маєте, що обставини зміни-
ли ся? Зовсім ні. Як жид
підпірали так і підпірають
дальше, а на рускаї офіс
либа піде та марку купити,
бо до жида за далеко. Або
ні та піде на офіс подиви-
ти ся, чи має еще чим па-
лити. А жид що? Сьміє ся
в кулак і певно думає собі,
що дурне гої.

Жиди тут винувати нема
підстави, але тільки вас
Русини і прочі славянські
народи, що ви, маючи під-
носом свого чоловіка, пха-
ете ся на силу євреям. Вже
час прийти до голови по-
розум і не дати ся євреям
за віс водити, бо неоден
завлакав гірко діставши ся
в жидівські лапи. Тож і ви
конкурські Русини дивіть ся,
щоби ви колись того не жа-
лували, що в своїй власній
хаті підтримуєте єврея, а
свого оминаєте як прока-
женного.

Йосиф Антоніє.

3 Вандергрїфт, Па.

Оден Русин так говорить
до людей, головоно своїх
бордангерів, які нале-
жать до „Р. Н. Союза“:
„На що платате, дурні лю-
ди, гроші до „Союза“, ко-
ли знаєте, що до „Союза“
платять тільки глупі. От
ліпше купім собі за ті гро-
ші віски в десять галлонів
(певно не мав за що напи-
тись, тай так гадав виту-
манити від людей на віску.
Прим. складача.) та пиймо
коло стола і весело сьпі-
ваймо. Не даваймо грошів
до „Союза“, аби другі пи-
ли за наші гроші (чи не
встид так говорити, коли
знають люди, як великою
услугою е запомогти „Со-
юзу“ для бідної вдови і ді-
тей — той сам).“ Люди
спирались кажучи, що та-
ки не так е, як він гово-
рив. Однак він стояв при
свому і хотів вигнати сво-
іх бордингерів. Вкінци по-
годились в сей спосіб, що
згодились дати гроші на
віску замість заплатити до
„Союза“. Пили добре, а
вкінци побілись.

Член „Союза“.

138

Навязуючи до повисшої
дописи з Вандергрїфт, ми
не думаємо брати в оборо-
ну „Р. Н. Союз“. Нема по-
треби боронити інституції,
яка заложена не для яко-
гось там бизнесу, а тільки
для добра руского робітни-

Лікарі вірять в него
по шпиталю і в приватній
практиці, в Америці і загра-
нцю. Визначні лікарі уживають
Д-ра Ріхтера Котвичного
Пейн Експелеру
як средство в Руматизм, Го-
стець, Невралгію, Болі грудий
і членів.
„І жаківав Дра Ріхтера Ко-
твичного Пейн Експелеру в своїй
практиці. Совістно могу сказати,
що сей лік витираий приносив
вначну полексу в мускулярних
руматизмі, гістци і невралгії.
J. M. Thompson, M. D.
386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.
Приготований під наглядом лікаря
згідно з острим німецьким законом.
У всіх аптек по 25 і 50 центів.
F. A. D. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

ка в Америці, а властиво
для вдів і сиріт по них.
Коли помимо сего денеде
знайдець ся такий, як той
в Вандергрїфт, то се е
ознака тої хороби на
народу, що носить назву
темноти, а якої невідступ-
ним товаришем е піянство.
Тому, розуміючи властиву
причину таких говорень,
ми завжди старали ся і
стараємо ся просьвітити на-
шого незрячого брата, ми
вказували і вказуємо на
ріжні причини нашого ли-
ха і на способи видобутись
з него. Та наука не одна-
ково приймає ся у всіх. У
одних (пр. Угорчан) дуже
слабо, у других скорійше.
Причина сього невідрадно-
го факту лежить за океа-
ном таки на рідній нашій
землі. Сердепні наші „опі-
куні“ так вколосали і по-
спали наш народ, що й до-
си заспаний бігає і вертить
ся мов строена риба. А воро-
гам тільки того треба. Са-
мі знаєте, як легко ловити
строену рибу.

Тому, нотуючи не дуже
то відрадли вістки про на-
шого людей, ми вказуємо
на властиву причину лиха
і средства усувати его.

Редакція.

ДОБРИ ЧАСИ.

Що навиваємо добрими
часами. Більшість людей
гадає, що се значить добра
заплата, або поводжене в
інтересі, або богато гро-
шей. Коли більше пригля-
немо ся, то переконаємо
ся, що гріш легко заробле-
ний легко ся і розходить;
маючи гроші ми шукаємо
зараз ріжних забав не дуже
для здоровля корисних і
через се стаємо самі пра-
чиною нападів на себе ріж-
них хоріб. Люди з здоро-
вим розсудком завжди від-
кладають на бік якусь ча-
стину своїх заробітків, а
також не витрачують всіх
своих сил житєвих легко-
душно. При незначнім хоч-
би нападї на своє здоровля
вживають Трінера Амер. Е-
ліксір Гіркого Вина, яке
усуває початок якої небудь
хороби. Хочби навіть в
найлучшій здоровлю по-
вивнясьмо вживати сего
покріпляючого напїтку. Сей
чисто ростиинний екстракт,
в якому нема ні краплі я-
коїсь шкідливої матерії, е
неоцінений ві всіх слабо-
стях жолудка, хочби вже і
перестарїлих. Хто тільки
хоче мати сильний жолу-
док, добрий апетит, часту
перу і сильний організм,
повинен вживати сего ліку.
Jos. Triner, 799 So. Ashland
Ave., Chicago, Ill.

лишане сцени по кілька мінут зовсім порожню не починають ся зовсім до піднесення вартости птуки на сцені та й на карб аматорів зовсім не можна їх класти — се вина одинокої лиш режисері.

Сама гра аматорів перелічно випала вдоволяючо, і колиб вражіння не псували висше згадані хибі, можна б сказати, добре. На перше місце безперечно належать покласти „кмотрацію“ Анну (п. С. Ярема) яка з повним зрозумінням та з гумором віддала тип баби піячки „з пекла родом“. Достроїла ся вповні до еї гри і Євка (п. Бучацька) моторна, енергічна молодичка. Маруся (п. Кавка), дуже сампатична поява, будила своїми найвищими висказами не один раз обявщи щирої веселости у аудиторії. Гра мушан загально ввавши випала трохи слабше. Словак Чорний (Сипян) виявляв ся досить гарно — лишень безнастанне держане файки в зубах робило його бесіду майже незрозумілою. Про гру інших — кромі малих вишків, мож загально замітити, що вони говорили зовсім за тихо, так що в перших рядах годі було їх почути, не говорячи уже про дальші ряди або балкони.

Вина однак сього спадає почасти і на саму аудиторію, яка своїми розмовами, увагами а подекуди і криком або свистом заглушувала бесіду акторів.

І мимоволі тут насуває ся питання: чи се гарно? Чи доволі потрібні аж такі обяви?

Або се курене підчас представлень, де кожда губа переминає ся в кратер Везувія бухаючий безвинно хмарами диму.

І коли уже відкидає ся усі інші згляди, то хотяби і сей один повинен троха усмиряючо ділати на „широку натуру“: що подумают собі про нас гості інших народностей. Чи ж усі наші культурні здобутки, се має бути лиш перебране ся в капелюх і сурдуті?

Я гадаю, що тут еще чогось більше потреба.

Льоть.

„Настоящі“.

Товариство ім. Т. Шевченка у Вінніпеґу, пустило людям великого бонка, даючи в суботу 23 лютого представлєне „Настоящі“. „Премієр“ Головацький аж захлистував ся, голосячи по всім усюдам, щоби „Дорогі Братя і Сестри“ приносили зі собою на представлєне паски, бо „попукають зі сміху, як не будуть підперезувані“. Тимчасом на представлєне треба було принести хустки, щоби було чим слюзи втирати... так сильно трагічно відіграли згадану комедію товариські „артисти“. Ну, та „правительству“ товариства не лиш під сим виглядом вдало ся здурити звичайних смертельників. Здурили їх ще й там, що

замість зачинати представлєне о 8. годині, зачали о девятій, а „дорогі Братя і Сестри“ мусіли тимчасом забавляти ся ні комічними, ні трагічними, а такі звичайними буденними розмовами і в наслідок того опісля, конечно, поцсував ся весь ефект. У всякім разі публіка також деколи показувала зовсім недвозначно, що не така вона ще дурна, як про неї думають. І так прим. коли „артисти“ брали в руки „Свѣтъ“, „Свободу“, „Промінь“ і, показуючи наголовки тих газет, зовсім серіозно ввірювали людям, що се не „Свѣтъ“, ані „Свобода“, ані „Промінь“, а „Галицька Русь“, то таки ніхто їм не вірив. Рівнож ніхто не вірив, що найзвичайнішої ластовки (та ще й а цвяхом) уживає хто небудь як палиці, помимо того, що один „артист“ робив таку штуку зовсім поважно.

Е, зрештою, де би той вигорив всі подробиці. Коротко скававши ціле представлєне не стояло ні за „пшик“. Любий татко говорив двома голосами: одним штучним, надутим, як а ковалського міха, а другим природним (коли забув ся) і входячи до хати, вішав капелюх в лісі — на цвяшкуну (так вже „хатро“ була уложена сцена) і був рішучо за молодий. Люба матуся, говорила дуже скоро і через те незрозуміло, держала ся дуже нерухома тай — гіш тепеатів — роблячи пироги, з пересердя плюнула таки в лісто. А синюк любий, то вже — oh, ту, ту!... Це був не студент, а жид. Здвигав без потреби раменами, викручував ся, вихитував ся та значучо усмирявав ся до публіки, мабуть кепкуючи собі з неї. Та ще й невинного суфлера зрадив, схляючи ся від часу до часу безцеремонно над его будкою цілою своєю великою постатю. А як зачав говорити по руськи (велико), то — най вже его криє Мати Вожа „У нашій мові“, „учил ся у грамоні“ (зам. агрономії), „набіждає“ (зам. „абіждає“) мене і т. д. і т. д. Навіть замість українсько-го „дорожу“ казав „надорожу“. В порівнянню з іншими гарно пописав ся Стах Олекса в ролі наймитка. За доброю режисерією лін грав ба артистично. Рівнож Анні Будник, як судити з попередних представлень бракує лиш доброго режисера.

З теперішнім репертуаром і персоналом артистичним та „всемогучим“ варядом товариств краще йти спати. Як не пиріг, то не пирожи ся. На неможливі річи шкода й чає теряти. Має „премієр“ Головацький сейчас по представлєню виходити на плятформу і соловейковим голосочком, при акомпанієменті всіх єзуїтських мін і гестуляцій, перепрошувати публіку, що, мовляв, „я лиш тепер так, вибрав се на скоро і... але на другий

раз я вже буду инакше“, а публіка сміє ся і свіще, — то краще дати „лявфіас“ всім премієрам, що ведуть товариство в болото. Поки що, однакж нема на те надії, бо ось quasi — premier Bernacki говорить: „Нам, пане, не треба, пане, в товаристві, пане, ніяких, пане, вчених. Ми, пане, робітники“. А вся Головацька потакує.

Ох, ха'хли, (акцент „артистів“ а „Настоящих“), чи отсе ваша прославлена малоруська хитрість?...

Годять ся ще замітити, що, згідно з волею о. Водруга представлєне відбуло ся в жидівську, а не в християнську неділю і Головацький поставив вивіску з просьбою, щоби зніматися шапка. За те се було „засичного“ „по smoking at all“, яким минавшого разу Голов. прикрасив був галю. Шкода...

М. С.

Культурники.

Нечаяно впали мені в руки чотири числа Slowa Polsk ого (галицького), в яких описані події на львівській університеті. Читаєм і дивуєм ся, як можуть подібні річи писати ті, що вважають себе культурними людьми. Одна брехня, плюгавлене, лайка, дикий шовінізм і т. п. Впрочім не одно Sl. Polskie відзиваєсь в сей спосіб о Русинах. І дивують ся описая Поляки, що в серцях Русинів горить проти них ненависть. А вони ще й дальше еї плекають, переростають і неперестануть. А ненависть ся громадить ся в серцях покритвжених все більше і більше і вибухне колись неначе лавя з кратеру вулкана та відібєсь голосним відгуком по цілім краю. І повесе пострах і смерть і знищене між сих, що тепер збиткують над другим та бенкетують. А хто сему буде винен?

Арій.

З нагоди виборів в Манітобі і Вінніпеґ.

(Належить до гумористики).

Вже вийшла нова „просвітна“ в Канаді брошурка під заголовком: „Чому Русини мають голосувати на лібералів?“ Між іншими цікавими єсть в ній і портрет Brown-a, провінц. ліберального кандидата. Брошурка без замовлень мабуть розійдєсь скоро.

Дня 20-го с. м. вечером відбув ся „вед“ (передагитайний) лібералів в „Вокер Тіейтр“.

Між іншими були і Русини.

По реєстрації мабуть чи не всім Русинам (тим що реєстрували свої імена перед голосованем) поприходило урядові повідомлєня, будьто вони не мали права до голосу, через що мають явитись в друге 25-го с. м. в означеній місці.

Антим Барда.

Бунтація.

І куда це йде така балака: — Я вам конька, я вам бричечку, я вам цуверочків, я вам ляльочки, дзвіночки для коника купю як поїду до Вінніпеґу, а ви так будети си возити а мій Іванцьо буде вам за фірмана, тай бакишком буде помахувати. Ходіть до тетки, ходіть! В тетки ліпше! — та тут вона урвала нитку з цілої сили. Агій на таку роботу! Тобі Єленко купю двелєненку стонжачку, а тобі Аничко таку файну — чарвону. — Аничка краща, така достоту як еї Іванко.

„Тай забере мені дівчата, тай так раз, тай так другий раз, тай гет діти привикли, а я сама дурна нуджу ся.“

Гафія шляла Аничці сорочку, тай так собі роздумувала: то зморщувала чоло, то жмурила очи, то крутила губами.

Єї чоловік сидів коло стола і читав „Свободу“, перечитував дещо з політики американського життя. По рушував досить повними губами, привирав ся блище, то цікавійше, то звичайно. Мав піти до сусіда, але що прийшла газета — читав за порядком, від новинюк почавши.

Обертає аркуш на другу сторону і далі читає: „Знов в Вінніпеґу щос е“, півголосом моркнув, прочитав все, тай став думати над тим: „Добре воно пише, все правда, бо такі так, не доста що не вишумало з Галичини, а тут знов того дранькі чпаєси нас. Ех, та коби явивмиси який підскакевич, та ще до того щос починав, та тотобим не знав як тіпатись!“ Так собі думає тай потрясає головою. „Мой, та ти ще й тут хочеш панувати!“ — та якось то його проминуло і зачав знов читати.

А жінка все думає про дівчата, тай порішає: „То вже доста того добра! — забрати мені діти, тай псувати на якіс купованя, пустої балаки тай щос обіцувати. Та ци я не годна так само пістувати і купити їм? — Вігме, вона немає сумління до них! От, плещи тим язиком!“ та аж захопилась трохи недобра і неспокійна.

— Ти старий! стань читати, най я тобі щос скажу. — трохи остро відозвалась.

— Ну що, кажи, а я вітак тобі скажу, бо щос дуже нове трафилоси.

— Що ти собі гадаєш, — говорить певним голосом, та так, якби він винен — таж та присвоїт собі дівчата! То сям, то тим, побунтувала, тай тепер ади! лиш там сиділаби, тай слухали її масного язика.

— Ет, що тобі в голові жінко, — відповів — ніби си, пізнаютьс на її доброті, тай її зробе бунтацію, бо пізнають, що не варт просити тай чкати на обіцянки.

— А я знаю, — задума-

но і уриваючо відповіла. — Не дай! Боже чого... тай ади...

— Тай ади! Хйба таке — на перекир відрубав. По-слухай ліпше, що я тобі урочитая за університет. Знаєш, що університет? То така найвища школа, що від неї нема вищої. Там тепер була бунтація за то — але слухай.

І зачав читати о всім, як там було, а по перечитаню додав:

— Видиш, — уривавши веселий вигляд — бунтація що в нас в Єленков і Аничков, то найнища, а та там — то найвища, від неї нема вищої.

Хотів сказати жінці як річ маєсь прикладом тай зачав:

— Вовмім — тягнув поважно — що ми університет польський в Польци, але що ми університет без політики, бо нема межі нами забавок — значит Русинів, від нас йдуть до руского значить до тети, щоб забрати забавки — значит: Русинів спольщини. Уважаєш, куда то йде? Або дам тобі мудріцый приклад: От якби ми на ці колєвнї — поклали школу, а на другім кінци Поляки вже мали, та аби їм не дуже тісно для дітей, вони післали до нашої школи, та як зачали посилати, та все чимраз більше і врешті — всю школу забрали а наші діти в куті! Тогда Поляки запроваджують свою мову і Русинам кажуть говорити. Ну — а Русини бунтують си: бют найсамперед професора, як нічо инче не помагає, а потім робе поредок.

Жінка слухала випитуючись. Потім вони довго еще говорили на подібні теми, а в кінци Іван докінчував:

— Я до теби мушу взетис не так; аби ти мені не була така темна, і аби сама собі читала газету. Але щос студено, ади, ми забалакалис а в кувни погасло, тай знов підпалювати треба брр! як зимно.

Він підпалював, жінка стелила постіль, діти були в тети, а на шибках вікон цвили артистичні білі цвѣти.

Настин.

Подяка.

Дня 25-го Фебруара о 3 годній пополудні померла моя жінка; хоріла всею оден день. Похорон відбув ся 24 Фебруара в Недлю о 3-ій пополудні. Похорон був так гарний, не подібного в Перт Амбуоу ще не було. В похоронній ході йшло перше братство церковне сьв. Хр. з церковними хоругвами і хоругвово братсько, дальше Сестрицтво Усп. Пресьв. Богородици, Зєдінєнє ч. 296, дальше польські соколи і банда. За бандою ступали братство сьв. Михаїла число Сєд. 56., братство сьв. Кирила і Методіи з Общ. Р. Бр. а вкінци наше братство сьв. О. Николая Р. Н. Союза число 164. Похоронного обряду довершено в місцевій церкві, де сьвщеник виголосив гарну проповідь і не було одного ока потреби не заплакодо над дрібни-

ми сиротами, котрих зістало 5

хлопців і одна дівчина. З перва відпроваджено тіло небішки на цвинтар на вічний спочивок.

В імени моїм і моїх дітей сьрїт дякую сердечно за послїдню услугу оказану моїй жєні о. духовному, братства і всім людям що були на похороні. Нехай їм Бог нагородить щастєм і здоровлєм за їх труди.

Микола Воверчак з дітьми.

Де наш гаразд.

Соколе славний пташну високо, далеко літаєш не раз, Чи бачив, чи видів наше щастя Нашу лучшу долю хоч раз? Чи годен сказати, де оно ділось, То щастя, та доля і гаразд наш де Дів ся, забрав ся, лишив нас, покинув?

Чи то все до нас коли ще приїде. Чи загляне сонце у наше віконце, Загляне до нас і усміхнєсь Своїм промінєм ясноблєскулци Чи вернєть ся наше до нас? Чи еще спогляне на нас ясним оком Блажитного неба місяць золотий, Чи коли ми кинєм від нас шару, Незгоду, недбалство і задум пустий?

Може вже нам нема поради Скажи ти славний соколе Може наш гаразд так твердо спить Що йому пробудитись ніколи.

Василь Смух.

ПОВІДОМЛЄНЄ.

Сим подасьє до загальної відомости члєнам братства сьв. О. Николая і відділу 4-го Р. Н. Союза в Jersey City, N. J. що місячний мітинґ відбудєсь для 17 Жарпа в Недлю о другій годній пополудні в галі Д. Голода, 38 Greene St. Всі члєни обовязані на тую годину явити ся на мітинґ.

Мітинґ буде проваджений місцевим урядом в присутности голов. урядників.

К. Кирчів, гол. предсѣд.

С. Ядловский, фінанс. секр.

Т. Лабовский, рекорд. секр.

Братство

Бл. Пр. Богородиці в Сєвр. Па. від 107 подє до відомости що на мітинґу в лютий був вибраний новий уряд на рік 1907. Антоїей Лучейко председателем, Грив. Ковалевич аєст. председателем, Стефан Янко касієр, Давид Новак аєст. касієра, М. Сємєнюк секретар, Дмитрій Кийш аєст. секретаря, Йосиф Палицан і Юрко Шудяк опікуни хорів, Матій Опар дверник, Ігнатій Цап полциан, Мітинґи на раз будуть відбуватись у Давида Новака. Хто без важної причини не приїде на мітинґ буде караний 50 цент, а хто в однім місци не заплатив до Союза буде вичеркнений так а братства як і Союза.

Антон Лучейко, предс.

М. Сємєнюк, секр.

„Червоний Прапор“

Ілюстрований суспільний, політичний, науково-літературний, соціально-демократичний гласнєлик.

Кожтує на цілий рік в Америці 4 дол.

Гроші і письма аєсилати до Редакції „Червоного Прапора“.

Тернопіль, Друкарня Подільська (Галичина Австрия).

„Червоний Прапор“ буде служити інтересам працюючого пролетаріату. Виходячи в біжучій році, в знатно розширеній обємі, „Червоний Прапор“ буде уділяти багато місци подїям в Росії, де усі народи великої імперії борять ся в рєшюює слово „дєстляно руських“ російських. „Червоний Прапор“ буде старати ся помічи народам Росії, обєднуючи правдою тамошні подї і роблячи всіх політичних партій, уділяючи місци критичним узагам о тактиці і програмі соціалістичних фракцій не виключаючи найкращіших. „Червоний Прапор“ буде рєшююєчасно поакомплєтовати Україну великої Росії а їхніми братами в Галичині, Буковині і Угорщині, де рівнож йде боротьба за людські права.

Помимо того, що „Червоний Прапор“ поміщує також російські статї, буде він присутний не лише образованому інтелїгенци, але і кождому єдиничові і робітничові. — В склад редакції увійшли видїтний писателі і публіцисти російських поступових видавництв імена їх будуть подані в рєдкуючих пом. нашій часовисі.

Рєд. видавцьв Янко Остапчук.

Відвїдальний рєд. Андрух Гарматюк.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
 о. Стефан Макар, Phone 46-12
 11 May St., Ansonia, Conn.
 Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906-1908.
 Председатель:
 Константин Кирчів,
 140 Essex St., Jersey City, N.J.
 Місто-председатель:
 Іван Париляк, Terryville, Conn.
 Касієр:
 Алексій Шаршонь,
 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.
 Секретар фінансовий:
 Семен Ядловський,
 Box 76, Jersey City, N. J.
 Секретар рекордовий:
 Теодозій Лабовський,
 Box 76, Jersey City, N. J.
 Радні:
 Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
 Лев Моніта, Lansford, Pa.
 Михайло Беля, Holyoke, Mass.
 Матій Семенюк, Sayre, Pa.
 Андрій Овсак, Trauger, Pa.
 Ф. Подивка, Hazleton, Pa.
 Контрольна Комісія:
 о. Лев Левницький, Minersville, Pa.
 Осип Стеткевич, Olyphant, Pa.
 С. Калакучка, Jessup, Pa.
 Головний організатор:
 Семен Ядловський,
 Box 76, Jersey City, N. J.

бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маєте уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевищали 40 літ життя. Ті, котрі мають вище 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родження або який інший документ, котрий би посвідчив про їх вік.

ВАЖНЕ!
 До Вл. місцевих Урядників Рус. Нар. Союзу і всіх членів, взагалі!

На підставі ухвали ІХ. головної конвенції Руского Народного Союзу відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю вам, що буду на стьновляти місцевих організаторів Р. Н. С. Хто з пд. урядників або членів схоче зайнятись організацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного організатора. Пд. місцеві секретарі мають першепство.

С. Ядловський,
 головний організатор,
 Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однокорусько народна організація в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
 Помертне за мужа \$1000.00,
 Помертне за жінку \$400.00,
 Помертне за діти від 15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей від обох рук \$1000.00,
 б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платять що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вислатись гакожь до братства, яке належить до Союзу.

Важне для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу.

Повідомляю вам на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союзу посилає ся так: на money-order-ах або чеках випишує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так написаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
 Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас П. П. Секретарі, що приймаючи нових членів до Руского Нар. Союзу маєте від кожного нововступаючого відбирати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт., 3) відзнака 75 цнт., 4) книжочка 10 цнт., 5) на фонд резервовий 2 цнт., 6) фонд

бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маєте уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевищали 40 літ життя. Ті, котрі мають вище 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родження або який інший документ, котрий би посвідчив про їх вік.

С. Ядловський, голов. секретар.

Увага

Понеже секретарі місцевих відділів і братств безстанно домагають ся статутів і грамот членських від голов. секретарів і в деяких своїх письмах докучають гнівно голов. урядникам, ддятого звертаю їх увагу, що такі секретарі рблять се не розсудно і безпідставно і тільки забрають дорогий час на відписуване листів і оправданя, та зражають головних секретарів до праці. Звертаю їх увагу і на те, що діловодство в „Союзі“ через реорганізацію дуже утруднилось і через те головні урядники мають шораз то нову працю, якої годі було сподіватись, а кожда така праця забире немало часу. Описати се докладно трудно, хіба буде можливо устно розповісти при справозданку набудучій конвенції перед делегатами. Се рав.

Друге, нових статутів і грамот голов. секретарі еще не мають готових, а то ддятого, що Головна Конвенція поручила Головному Урядови, щоби нові статуту дати обробити лоерови, щоби они годились з законами Сполучених Держав і щоби були перетолковані на американський язык і в двох языках друковались. Лоер, до якого лип в тій справі удались, статутів наших ще не справив. Так само Конвенція поручила, щоби видати нові грамоти в кольорах для всіх членів „Союза“. Отже статуту і грамоти, сі найголовніші річи для нашої організації, котрі деяким членам або секретарям видають ся дурничкою, забрали дуже багато часу. Ходить не о се, аби статуту і грамоти були о місяць чи два скорше, але аби були докладно зроблені так, аби не треба було їх всегда на кожній конвенції переінювати. Грамоти членські ми дали до друку одній поважній фірмі в Нью-Йорку еще в місяцю Септембрі, але через страйк робітників-літографів, котрий тягне ся вже кілька місяців, та фірма нам роботу не віддала еще до сего часу, а також жадна фірма не хотіла зробити з нами контракт, щоби на означений час скінчити роботу. Отже як статуту „Р. Н. Союзу“, так і грамоти не будуть скорше готові як при кінці місяця лютого або в марцю. Но скоро ми роботу сю відберемо, так сейчас виплемо їх всім відділам для всіх членів.

Члени, котрі не набули грамот членських, нехай будуть спокійні, бо се їм не перескажає бути членами „Союза“. Всі члени сли сповняють свої обовязки суть забезпечені на помертне таке, яке послідна Головна Конвенція ухвалила.

К. Кирчів,
 голов. преде.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежно до „Союза“, повинно мати отей книжки:

- 1) Книжку членів (іменослов).
- 2) Книжку місячних складок.
- 3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долларів до каси „Союза“.

Теодозій Лабовський,
 рекорд. секр. Союзу.

Увага

для секретарів місцевих братств і відділів „Р. Н. Союзу“.

Понеже секретарі місцевих відділів і братств безстанно домагають ся статутів і грамот членських від голов. секретарів і в деяких своїх письмах докучають гнівно голов. урядникам, ддятого звертаю їх увагу, що такі секретарі рблять се не розсудно і безпідставно і тільки забрають дорогий час на відписуване листів і оправданя, та зражають головних секретарів до праці. Звертаю їх увагу і на те, що діловодство в „Союзі“ через реорганізацію дуже утруднилось і через те головні урядники мають шораз то нову працю, якої годі було сподіватись, а кожда така праця забире немало часу. Описати се докладно трудно, хіба буде можливо устно розповісти при справозданку набудучій конвенції перед делегатами. Се рав.

Друге, нових статутів і грамот голов. секретарі еще не мають готових, а то ддятого, що Головна Конвенція поручила Головному Урядови, щоби нові статуту дати обробити лоерови, щоби они годились з законами Сполучених Держав і щоби були перетолковані на американський язык і в двох языках друковались. Лоер, до якого лип в тій справі удались, статутів наших ще не справив. Так само Конвенція поручила, щоби видати нові грамоти в кольорах для всіх членів „Союза“. Отже статуту і грамоти, сі найголовніші річи для нашої організації, котрі деяким членам або секретарям видають ся дурничкою, забрали дуже багато часу. Ходить не о се, аби статуту і грамоти були о місяць чи два скорше, але аби були докладно зроблені так, аби не треба було їх всегда на кожній конвенції переінювати. Грамоти членські ми дали до друку одній поважній фірмі в Нью-Йорку еще в місяцю Септембрі, але через страйк робітників-літографів, котрий тягне ся вже кілька місяців, та фірма нам роботу не віддала еще до сего часу, а також жадна фірма не хотіла зробити з нами контракт, щоби на означений час скінчити роботу. Отже як статуту „Р. Н. Союзу“, так і грамоти не будуть скорше готові як при кінці місяця лютого або в марцю. Но скоро ми роботу сю відберемо, так сейчас виплемо їх всім відділам для всіх членів.

Члени, котрі не набули грамот членських, нехай будуть спокійні, бо се їм не перескажає бути членами „Союза“. Всі члени сли сповняють свої обовязки суть забезпечені на помертне таке, яке послідна Головна Конвенція ухвалила.

К. Кирчів,
 голов. преде.

Посмертні вісти

СОЛЯН КАТАРИНА, жена Михайла члена Р. Н. Союзу від. 67, Butler, Pa. померла 12. Фебруара б. р.

ЗАГОРА КАТАРИНА, жена Варнави члена Р. Н. Союзу від. 46. Plymouth, Pa. померла 7. Фебруара б. р.

СТЕПЧУК ДМИТРО, член Р. Н. Союзу від. 33. Northampton, Pa. помер 7. Фебруара б. р. Небішк походив з Галичини села Станіславчик. пов. Броди.

ХУДИНЦЯ СЕМАН, член Р. Н. Союзу від. 1 Shamokin, Pa. помер 27. січня б. р. Небішк походив з Галичини села Ганчоза пов. Горлиць.

АСТРЯБ МАРИЯ однолітня донька Дюонізія і Орини членкиня Р. Н. Союзу відд. 55. Carnegie Pa. померла 15. Фебруара б. р.

Вічная память!

Ч. 111. БВИТ \$46.00 на сорок шість долларів, котрі п. Андрей Герман отримав яко помертну запомогу по снізі Михайлі з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

St. Clair, Pa. Фебр. 1 1907. Андрей Герман. Сьвідки { Ю. Полянський, М. Стефанович, Теодор Іут.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (числа) 9. Киприян Степ, преде. Кирил Феценко, секретар.

Ч. 110. БВИТ \$15.00 на п'ятнадцять долларів, котрі Вікторія Деревинська отримала яко помертну запомогу по доньці Марії з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Pittsburg, Pa. 14 Фебр. 1907. Вікторія Деревинська. Сьвідки { М. Стефанович, Теодор Іут.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 53. Николай Войтович, преде. Никифор Пейко, секр.

Оголошене. Братство Успенія Пр. Богородиці, від. 66 в Allegheny, Pa. подає отсим до відомости усім тим членам, що залагають в вкладки до Р. Н. Союзу, щоби врівняли свої залогости, бо в противнім случаю вістануть вичернені.

John Bogka Ohio Valley Bank Allegheny, Pa.

Оголошене. Братство Св. Михайла відділ Р. Н. Союзу 84. в Canonsburg, Pa. повідомляє отсим усім своїм членам, аби скінчили ся на мітинги кожної другої неділі по першій. Хто не приїде на мітин: заплатять перший раз 25, другий раз 50 центів карі.

Іван Балог, предедатель, Василь Ціган, секретар.

Оголошене. Братство св. Арх. Мих. від. 96 в Бівер Медов, Па. відбуде мітинг дня 17 Марта, на котрім мають явти ся всі члени братства задля важних справ. Хто не приїде, заплатять 50 ц. карі.

Владко Шипула, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Володимира, відд. 103 в Нью Йорку подає до відомости, що мітинги від тепер будуть відбувати ся в гали Congress Hall, число 155, С. Ave пожежні 9-ам а 10-ам Ст. Місячний мі-

Оголошене. Братство св. О. Николая, відд. 38. в Оберн, Н. Й. вибрало на рік 1907 слідуєчий відділ М. Полянський, преде. С. Мельник, васт преде., Т. Ротко, секр., І. Таханч, касієр, С. Горошак, васт. кас., І. Торбай і І. Пятель, доворці хорих, В. Росинк, А. Дзбан і Д. Польський, контрольна комісія, Н. Горбаль, капітан, і Бігуляк і М. Фалат, хорунжі, С. Баринт, дверник, Д. Рухак пісалює.

М. Полянський, преде. Т. Ротко, секр. 29 Cross Str., Auburn, N. Y.

Оголошене. Братство св. о. Николая, відд. 99 в Вілксбарі, Па. подає до відомости, що брацкі мітинги відбувати ся будуть в домі п. Робака на Савт Алтона 3827 4 Ave. як вищайшо в першу неділю по чотирнадцятім кожного місяця.

Юрко Баранюк, преде., Йосиф Яленко, секретар, Трифон Барна, валисник, Василь Ціган, касієр.

тинг у новій гали відбуде си дня 18. марта 1907. точно о год. 8-ій вечером. З. Довганюк, преде. Я. Корнат, секр.

Оголошене. Братство св. А. Николая відд. 51. до відомости, що хто в членів через два місяці не буде платити, то його вичеркне ся в брацтва і в Р. Н. Союзу. Мітинги відбувати ся кожної другої неділі по першій о год. 1 і пів по пол. Місячне мусить кождий віддати на мітингу особисто.

Н. Войтович, преде., Н. Пейко, секр.

Повідомлене. Братство св. Василия Вел. від. 19, в Прайсбургу, Па. подає до відомости що члени, які не заплатять своего розмету через 2 місяці, будуть вимазані в брацтва і в Р. Н. Союзу. Мітинги відбувають ся в першу неділю по 15. в в рускій шкільній гали на Оліфанті.

Ю. Фалат, преде. С. Сисак, секр.

Оголошене. Братство св. О. Николая, відд. 38. в Оберн, Н. Й. вибрало на рік 1907 слідуєчий відділ М. Полянський, преде. С. Мельник, васт преде., Т. Ротко, секр., І. Таханч, касієр, С. Горошак, васт. кас., І. Торбай і І. Пятель, доворці хорих, В. Росинк, А. Дзбан і Д. Польський, контрольна комісія, Н. Горбаль, капітан, і Бігуляк і М. Фалат, хорунжі, С. Баринт, дверник, Д. Рухак пісалює.

М. Полянський, преде. Т. Ротко, секр. 29 Cross Str., Auburn, N. Y.

Оголошене. Братство св. о. Николая, відд. 99 в Вілксбарі, Па. подає до відомости, що брацкі мітинги відбувати ся будуть в домі п. Робака на Савт Алтона 3827 4 Ave. як вищайшо в першу неділю по чотирнадцятім кожного місяця.

Юрко Баранюк, преде., Йосиф Яленко, секретар, Трифон Барна, валисник, Василь Ціган, касієр.

Оголошене. Братство св. Петра і Павла, від. 47 в Ембридж, Па. подає до загальної відомости, що на мітингу дня 10 марта 1907 буде приймати ся нових членів до Брацтва без вступної належності: нових членів Союзу буде приймати ся після статутів. По ближшій обіспоня просят ся удавати до організатора Павла Середницького 133 Maple Wood Ave, Ambler, Pa. Павло Середницький, преде., Іван Михайлик, секретар.

Оголошене. Братство св. Володимира Великого в Катеу, Па. визває усіх своїх членів, щоби явили ся на піаричній мітинг, котрий відбуде ся дня 10 Марця с. р. Буде читати ся справозданк за минулих 6 місяців.

Юрко Баранюк, преде., Йосиф Яленко, секретар, Трифон Барна, валисник, Василь Ціган, касієр.

Оголошене. Братство св. Петра і Павла, від. 47 в Ембридж, Па. подає до загальної відомости, що на мітингу дня 10 марта 1907 буде приймати ся нових членів до Брацтва без вступної належності: нових членів Союзу буде приймати ся після статутів. По ближшій обіспоня просят ся удавати до організатора Павла Середницького 133 Maple Wood Ave, Ambler, Pa. Павло Середницький, преде., Іван Михайлик, секретар.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя в Мікіспорт, Па. відд. 48. дня 9. марта 1907 в Military Hall на White str. Додік призначений місцеве церков св. Іоана Крестителя. Початок о 7. годній вечером. Вступ для мушци 50 цнт. для жінок 25 цнт.

Петро Фрінко, преде. Йосиф Стачкак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

ших 7 рядів по 50 цт. кісто, прочі по 35 цт. Всіх доокочничих Русинів запрошує сердечно.

Виділ читальний ім. Маркіяна Шашкевича.

Дня 9-го Марця 1907 в Музик Гал (Music Hall), 213 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. відбуде ся бал і представлення аматорське „ХТО ВИНЕН“.

1. Вступне слово виголосить с. М. Якович.
 2. Хор — „Підкарпатські Русини“.
 3. Хор — „За Русь стаєм до бою“.
 4. Слово привітє А. Мотилляк.

„ХТО ВИНЕН“ ОСОБИ:
 Марійка — Т. Ваковіка.
 Отець — Т. Шеремета.
 Мати — М. Кира.
 Любовник Марійки — М. М. Ютає.
 Єго соперник — І. Квирячок.
 І. Сват — Попель.
 ІІ. Сват — Глуг.
 І. Гавада — А. Мотилляк.
 ІІ. Гавада — Шустакевич.
 І. Полціай — Н. Пивидюля.
 ІІ. Полціай — Ів Параско.
 І. Парубок — Н. Бордик.
 ІІ. Парубок — Назар.

Початок балю і концерту о годній 12 в полудне, а представлення аматорське о 7-ій вечером.

Кліваляндський „Боян“ устроює в суботу дня 9 го марта „Вечерниця“ в танцями і театральним представленням в Ролонія гала S. W. 9 College St. Вступ 25 ц. і 15. Чистий дохід оберне ся на добродійні цілі. Часть доходу призначена для арештованих академиків-Українців у Львові.

За комітет Михайло Бабій, управитель „Бояна“.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ устроєне Братство Св. Іоана Крестителя в Мікіспорт, Па. відд. 48. дня 9. марта 1907 в Military Hall на White str. Додік призначений місцеве церков св. Іоана Крестителя. Початок о 7. годній вечером. Вступ для мушци 50 цнт. для жінок 25 цнт.

Петро Фрінко, преде. Йосиф Стачкак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Братство св. Іоана Крестителя, відд. 62, в Monessen, Pa. подає до відомости, що хто в членів не заплатить одного розмету, сей буде вичеркнений в брацтва і в Р. Н. Союзу. Член, який в важній причині не може явти ся на мітингу мусить повідомити уряд чи хоче і на дальше належати до брацтва.

Д. Федорчак, преде. 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa. Д. Федорчак, секр.

Оголошене. Б

ЗАПРОШЕНЕ.

Посвячене каменя угольного під церков св. Івана Хрестителя в Buffalo (Black Rock) відбуде ся в Неділю саропустну дня 17 Марта 1907.

На се наше радісне торжество маємо честь запросити всіх наших братів Русинів міста Buffalo а іменно братство св. о. Николая з East Buffalo, місцеве братство св. Івана Хрестителя, Заокананську Україну, наших честних сусідів з Lancaster, Seneca і Канада.

Від комітету церковного.

Buffalo, N. Y.

Дня 24. Лютого 1907.

о. Іван Велигорский, парох-Петро Коваль, председатель. Григорій Видиш, кас-Теодор Скробала, секретар.

— Подаю до загальної відомости, що моя теперішня адреса така:

Rev. D. Dobrotwor, 26 Chestnut Str., Yonkers, N. Y.

ШУКАЮТЬ РОБОТИ.

- 1) Столяр, 20 літ, 2 роки в Америці.
2) Два різбярі—артисти; мають свідоцтва краєві. Могуць робити іконостаси, кивоти і други церковні річі.
3) Хлопець 18 літний. вміє добре читати і писати по руски і по польски—також рахувати.
4) хлопець, що місяць в Америці — хоче робити в сторі.
5) хлопець 17 літний до стору, робить в фабриці желязній.
6) до стору, хлопець літ 17, уміє читати, писати, по руски, польски і трохи по англійски.
7) парубок, літ 20, і пів року в Америці, лебрує в майнах — письменний. Шукає роботи в сторі.
8) до стору, хлопець літ 18, робить на бресі, письменний.
9) різбяр, 18 літ, 3 місяці в Америці.
10) 17-літний хлопець письменний до стору.
11) хлопець 17 і пів літ, уміє по руски, польски і німецьки — до стору.
12) хлопець, 17 л., робив в сторі в краю, через 4 роки.
По близькі інформації годоситись до редакції „Свободи“.

Swoboda, 184 Hudson Str., New York.

СЛІД хочете писати до старого краю красне друкований лист, купити собі машинку до друкування в рускинім друкувані; ціна тільки \$7.50. Адрес: Anielz Orzech, 234 E. 121 St., New York N. Y.

На продаж

добре газдівство в селі Борте, горляцкокого повіту, положене в самій середній оєла, і складаюче ся з цілком нової хати (3 роки як поставлена), комори, стайні, вовівні і т. л. Грунт дуже добрий, сіножать і пасовиско. (Мож вимувати до 10 штук худоби). Близші вясненя подасть

Harry Zaraw, 138 Main Str., Derby, Conn.

НАНЦЕЛЯРІЯ Адвокатско-Нотаріальна в справах ираєвих і американських Ф. С. Остаповича, б. урядник ц. і к. австрійск.-угорск. Моузюлату в Н. Й.

Перешовадкує всіяні справи судові і спадкові виконує повномочія контракти купни і продажі в легальностю конулярною і л. р. алагоджує повинности войскої, ульвненя від цвічен, контрольє також асертурки в Америці уділяє поради во всіяні справах краєвих і американських.

Посилає грошей пенна і скоро. Спродаж карт морабельних і колівних. Поміщає гроші в безпечних банках краєвих і американських. На відповідь адукує марку почтової. Адрес: F. S. Ostarowicz 126 2nd Str. New York, N. Y.

Дописи.

З Реймі, Па.

24-го Фебр. с. р. буде пропамятним днем для Русинів осілих в Ірвоні, Блейн Саті, Па. і околиці. В сім дни основалось і увійшло в жите в Ірвоні нове братство „Р. Н. Союза“ під покровом св. Отця Николая. На разі вступило до брацтва 26 нових членів. Імена їх суть: Михайло Лонавский Гавлович, Павло Доротич, Олекса Сікоряк, Григорий Лоневский Гавлович, Михайло Скупін, Альберт Скупін, Михайло Олексів, Іван Ільницький Янінович, Івай Нановский Тарнава, Іван Ільницький Церчович, Николай Яворский Ігнацевич, Матій Штендях, Николай Олексин, Михайло Штендях, Казимір Лопатовский, Николай Пославский Тупкович, Іван Бойко, Павло Голяшин, Ігнатій Туранський Каганович, Йосаф Яворский Мартич, Луць Микульчин, Йосиф Яворский Ігнацевич, Іван Лоневский Гавлович, Федор Петрейко, Ілько Сікоряк і Николай Фесінич. Майже всі они походять з турецкого повіта, з Галичини, а працюють буть в угледолах буть у шкрянній фабриці.

Можна сподіватись, що молоденьке братство „Р. Н. С.“ в Ірвоні, Па. буде скоро змагатись і рости, так, як і інші Русини на згаданих місцевостях, котрі немогли ще тепер відважитись вступити до брацтва, стануть ся его членами, коли порозуміють як слід, ціль і сей великий хосен, для якого брацтва основують ся. І не треба мені мабуть довго і широко говорити тут про те, що значить організація, братство, бо кождий розумний чоловік піїме сю правду, що у злуці лежить велика сила, що громада великий чоловік, що громада одного споможе, кождий знає, що лихої долі не врадає, біда найде, хоч і сонце зайде, помагай собі сам, то й Бог тобі допоможе і т. д.

От, як би зголосилась по тебе чоловіче, сподівано чи несподівано смерть, чи не добре булоб тобі лишити своїй жені і своїм дітям тут чи на батьківщині якусь поміч, котраб осолодила їм бодай трохи їх гірку долю? Або, коли нема у тебе жени і дітей, так, чи не згадувалиб тебе завсігда із вдячністю твої брата, сестри, взагалі спадкомці, колиб ти лишив їм якусь памятку по собі? І нехай ніхто не говорить, що ще молодий і здоровий і обійдеть ся без помочи від других, так, як в Богом ніхто контракту не робив, а смерть так хитра, що перемудрує й наймудрійшого чоловіка...

А як трафить ся яке нещасте, або як прийде яка хвороба, хто займеть ся тоді тобою, хто допоможе і заратує тебе, чоловіче, тут в чужині, коли не маєш свого зложеного гроша? Чи не всадить ся тоді чорна біда на карк? Чи не есь

годі зебраком?..

Коли прийде двотижнева виплата, так неодн наш чоловік не жадує знести і кілька доларів нараз доготелю, або спровадять собі до дому стілько пятаки — сего чортівского молока — що й кілька днів потім хата заносить броваром, а за поморочить ся тоді наш брат так, як небоже створиве; йно, щоби вступити до братцтва і обезпечити себе на лиху годвну, на се у него нема звідки. Чи не глупі суть такі люди? Чи не свідчать се о скрайній легководности?..

Тимто, хто має здоровий розум, хто не є собі ворогом і хоче глядіти в будучність бодай трохи певнійше, нехай вступає до брацтва, і коли прийде біда найтвого брата, ти поможеш ему своїм центом, а за те, коли на тебе прийде лихо, твій брат тобі допоможе.

Ви, брата Русини з Європи і Блейн Саті, Па. зрозуміли вже потрохи вагу і добро організації, і за те належить ся вам похвала.

Окремож вважаю своїм обовязком подякувати пп. Павлови Доротичеві, Григорію і Михайлови Лонавским Гавловичам, Олексі Сікорякови, що помагали своїм впливом гуртувати людей в братство, а п. Н. Джмеликови із Смок Рон, Па. за се, що зволив потрудитись зі мною до Блейн Саті і помагав у всім, що було потрібне.

Най жив „Р. Н. Союз“ і его братство в Ірвоні, Па!

о. П. Полятишкін.

З Вінніпер, Ман., Кан.

Я думаю, чого то такий вітер семи днями в морозах?! І еще бим був не знав, та пішов трохи між мир і ото на чудо та на диво довідав ся, що 21-го с. м. застрілив ся польско-го „ріпль стейту“ менажер. Думаю — не мало і руских грошей пропало, коли так. Видно, що „польска креф“ в нїм жила, бо не чекав як Мусьо, не хотілось йому свѣтити чолом перед трибуналом. Тепер відай „ченс“ і на Муся, не маєде сиротице притулитись, „німа уфана в рускі наруд“. Ну — і що тут більше робити? Русини все мають таке щасте (ну і не лишити Поляків тих, що гнуть свої спина як і Русини, та чолобитія перед темнотою), що їх „добродає“ марне зі свѣта йдуть.

Ходить поголоска бутьто він застрілив ся з любови та кілько в тїм правди, годі твердити.

Всеж він застрілив ся, а любови ніхто не знає, лише — гроші, що позабрав та ними сіяв, а на весілях по 25 дол. жертвував.

А. Барда.

З Брімонд, Тексас.

Не здивав я еще ніякої звістки про Русинів в Тексас, хоч їх тут є спора громада. Але щож, вже така наша доля, що ми ніяк не розійдемось з своїми польскими краєянами, а се має такі наслідки (розуміть ся не для всіх), що тутешні

Русини переймають ся польщиною, а свого і не згадують. Руских газет встидають ся, пренумерують самі чужі, от хочби польські, кадають свою народність та лізуть в чуже, як пивий в болото. А чужі тільки ся сьміють з них бо таки по правді вони не се васлугують. Місто, щоби подумати про свою власну організацію, Русини в Тексас лізуть в чуже гніздо, ходять на польські мітинги та, станувши при дверях прислухують ся, як то Поляки насьмівають ся в них. Але що я кажу; прецінь они вже не Русини. Таке то дієсь в Русинами в Тексас.

Тепер дещо про край. Зима у нас дуже вигідна. Сухо і тепло. Часами тільки повіє холодний вітер. На початку січня зачали люди орати, при кінці лютого будуть сіяти кукурудзу, а при кінці марта тут сіють бавовну. Збіже тут не родить ся, тільки бавовна, кукурудза, оден овес, бараболя і вся огородовина.

Люди займають ся тут головно коло рілі; фабрик нема, хіба при желязници можна дістати роботу, тільки плата невелика (\$1.15 без харчу. Тому люди волять робити коло фарм. Тут Русинів тепер є мало, бо ся розїхали найбільше до Оклогома.

Вкінці звертаю ся до тутешних Русинів і прошу їх, щоби дали про себе знати в нашу газету „Свободу“, то може як довідаємось одні про других. Здоровля всіх Русинів, най жив Свобода в Америці.

Михайло Турляк, молодой хлопець, Русин в Галичині

СЬМІШНЕ.

В канадійськїм лісі а в галицькїм.

Максим: Нема то таки як у краю в лісі, стань, то не можеш наслухати си рувних птахів — а тут стань, та так тихо лиш комарі бренять.

Клим.: То таке уважаєти: там ще ненаслухаєти ся і вже мусити втікати!... а тут — слухай тай слухай...

А. Н.

— Чому ти плачеш дитинки?

— Бо я нині два рази дістав в шкіру...

— А то чому?..

— В школі набив мене учитель і я прийшовши до хати розказав се батькови, а батько пішов і хотів учителя набити, але учитель побив мого батька; батько розлютив ся і прийшов у хату тай мене набив...

— Кажу тобі, друже, моя жінка така добра, що навіть чоботи з мене стягає.

— Як вертаєш з готелю?

— Ні; як хочу іти до готелю.

На продаж

28 моргів землі в Устю Рускім за дуже дешеву ціну. Голоситись до: D. SALEY, 901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn. У него бістанете ріжні книжки.

„Зоря“, орган української соціал-демократичної партії, виходить ме що тижня і коштувати-ме на цілий рік 2 дол. Адреса: Львів ул. Бернадівська ч. 28.

„Гайдамаки“, політична, економічна і літературна часопись тижнева виходить у Львові (Куркова ч. 5) під редакцією Михайла Петрицького і коштує на рік 2 дол.

„Громадський Голос“, радикальна політична часопись. Виходить 2 рази на тиждень. Передплата річно \$2.50. З додатком гумористично науковим 3 дол. З додатком гумористично сатиричним річно 3 дол. 25 ц. З обома додатками річно 4 дол. і 25 ц. Хто з'єднає 5 цілорічних передплатників і прише від них гроші, тому буде ся вислати часопись цілий рік, але без додатків; хто з'єднає 10 передплатників, той буде доставати єї в двома додатками. Редакція і адміністрація „Громадського голосу: Львів, ул. Ліндого ч. 7.

„Діло“, найбільший дневник австрійської Руса-України виходить у Львові (Ринок ч. 10). Передплата на рік \$9.20.

„Економіст“, місячник економічно-господарский. Виходить з кінцем кождо місяця. Передплата на цілий рік \$1.25. Редакція, адміністрація і експедиція: Львів, Ринок ч. 10 І. пов.

„Земля і Зоря“, орган української соціал-демократичної партії для робучого люду. Виходить що тижня в Чернівцях і коштує на цілий рік 2 долари. Адреса: Чернівці, ул. Броварна ч. 84.

„Літературно Науковий Вістник“, місячник літератури, науки й суспільного життя, виходить в році 1907 в двох виданях: львівськїм і єнівськїм. Передплата на видане львівське вносить на цілий рік \$4.50. Адреса: Львів, улица Чарнецького ч. 26, Galicia, Austria.

„Промінь“, одинокий независимий становий орган українського учительства. Виходить 2 рази на місяць і коштує 2 дол. Адреса редакції: Вашківці н. Ч. (Буковина, Австрія).

„Руслав“, виходить у Львові (пл. Домбровского ч. 1.) що дня крім неділь і свят і коштує на рік 5 доларів.

„Сьвіт“, ілюстрована часопись для руских родин. Річна передплата 3 дол. Замовленя слати до Книгарні тов. ім. Шевченка (Львів, Театральна ч. 1).

„Червоний Дірапор“, соціал-демократична часопись для робучого люду. Виходить три рази на місяць в Терно-

поли коштує на рік 2 дол. Адреса: Тернопіль, ул. Головна 6.

„Українische Rundschau“, виходить раз у місяць. Річно коштує 2 дол. Адреса: „Українische Rundschau“ Wien VIII, Frauenfelder Str., Nr. 2.

1907 рік.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА

Рідний Край

Тижнева українська часопись політична, економічна, літературна і наукова.

У часописи заведені ось які відділи.

- 1. Що потрібно для нашого народу, особливо для селян хліборобів і всіх трудящих людей.
2. Що дієть ся на Україні, також в Галичині й на Буковині.
3. Що дієть ся в цілій Росії. Звістки з столиці.
4. Що дієть ся про чужих землях, не єсть там доброго, що і нам би годило ся.
5. Звістки й листи в різних городів і сел (про земства, товариства, про все що дієть ся доброго і лахого).
6. Наукові статі і звістки (історія, література, медицина, ветеринарія; селське хазяйство, промисл, і т. д.).
7. Оповідання, вірші, фелетони.
8. Дрібні звістки (про заробітки, торг, ціни і т. д.).
9. Бібліографія. — Запитання читателів і відповіді редакції про всякі діла: судові, хазяйські та інші.
10. Оповідання усякі.

Хто підпише ся на цілий рік, той получить такі безплатні додатки:

- 1. Дві картини звісного українського художника П. Ю. Сластьова: 1) Кобзар, 2) Гайдамаки.
2. Український календар „Рідний Край“ на 1907 р.

Передплата за часопись на рік 2 долари.

Листи і гроші вяслять треба в адресу Полтава, Протопоповська ул. Нро. 41, редакції часописі „Рідний Край“.

Редактор-видавець М. Дмитрієв

Просимо усіх хто має посилати нам гроші, посилати їх або поштовыми моні ордерами або драфтами на Нью Йорк а не чеками, бо ми від одного чека мусимо платити 10 центів за сколектоване а кромі сего на такі чеки не можемо дістати грошей через два тижні, бо стільки менше більше треває сколектоване не Нью Йорского чека.

Редакція „Свободи“.

Вступайте до Союзу! „Союз“

платить 1000 доларів посмертного за муна а 400 доларів за жену. Хто хоче більше довідатись про „Союз“, нехай пише до Головного Уряду на адресу: Mr. S. Jadowski, Box 76, Jersey City, N. J.

На 1907 рік. „РАДА“ На 1907 рік.

РІК ВИДАННЯ ДРУГИЙ

газета політична, економічна і літературна

виходить у Києві що дня, окрім понеділків.

„РАДА“ має широку програму, як звичайні великі політичні газети, дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всіяні світові події; повні та оновідання: фелетони, політичні, наукові і белетристичні.

„РАДА“ має власних кореспондентів у Петербурзі, Москві, Харкові, Одесі, Полтаві, Чернівцях, Херсоні, Житомирі, Кам'янці-Подільському і по інших місцях України та Росії, а також і за кордоном у Львові, Чернівцях, Відні, Парижі і Берліні.

Газета буде виходити в побільшенім розмірі.

Працює давніших і нових визначних письменників, які обіцяли свою участь в нязім році, програма газети поширять ся. Зроблено буде все можливе для того, щоб зробити газету органом всія України і давати перегляд життя різних її частин, в Росії й за кордоном. Особливо уважатиме Редакція на те, щоб дати читачам по змові повний обря не тільки суспільно-політичного, а й духового і культурного українського життя та його здобудків в Росії й Австрії-Угорщині. Потреба і виманням сучасного українського життя будуть присвячувати ся ширші статі теоретичного змісту. Стоючи на основі поступового й демократичного українства, газета не буде партійною й даватиме місце статтям, які будуть освітлювати сі питання з різних партійних становищ поступового й демократичного напрямку.

Умови передплати: до Америки на рік 6 дол., на пів року 3 дол.

Адрес редакції і головної контори:

у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6, біля Золотих Воріт.

Редактор М. Павловський. Видавець Е. Чиналенко.

3 днем 1. Фебруара 1907, вітворено

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує олідуючі справи:

- 1) Пересилає гроші до Галичини, Угорщини, Росії, Німеччини і других країв і держав євіта не цінах можливо найтанних і як найскорше. Кождий хто буде посилати через наш Банк гроші дістане сейчас від нас на них поквитоване, а скоро гроші дійдуть до краю, виплемо ему орігінальний краєвий реценіє.
- 2) Продає шифкарти на різні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку. По кождого хто хоче їхати до краю і купити в нас шифкарту а дасть нам наперед знати, котрим треном виїхав з дому — ми виїдемо на дипо а також відпровадимо его аж на шифу.
- 3) Виробляє повноласти, контракти купна і продажі заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, ектабуляції, колектує гроші і взагалі перепроваджує всякі інші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.
- 4) Полагоджує справи війскові, як: увільнене від асентарунку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.
- 5) Вирабляє нашпорти для ситизенів виїздаючих до краю.
- 6) Дає поради в процесах против компаній в разі каліцтва, смерті, невилпаченя пейди і в других правних американських справах.
- 7) Міняє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів зотів служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїздають до Нью Йорку а не суть ознакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на проценти до американських і краєвих банків.

Всі повиспе згадані справи будемо всегда старатись виконувати скоро, точно і чесно та сподіємось, що в сей спосіб позискаємо собі довіре і попере т у якнайширшого загалу Русинів.

Такого добрія і попертя сподіємось тим більше, що БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ заложено не виключно задля власного інтересу, але і тому, аби причинитись бодай малою цеголкою до загално рускої справи: іменно

десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміграційний Дім в Америці.

Річ се загално звісна, що брак такої інституції як Еміграційний Дім даєсь, сильно відчувати усім американським Русинам і есиб всі другі Русини зробили так само, ми малиби в дуже короткім часі свій власний і величавий Руский Народний Еміграційний Дім.

Про вітворене Банку Руских Емігрантів просимо повідомити також своїх знайомих а при нагоді прислати нам їх адреси.

З поважанем

Дирекція:

Ів. Ардан, гол.

С. Ядловский, нас.

А. Савна, сепр.

Адрес: Ruthenian Immigrant Bank. House, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ф. Памм, Краєві, ул. Зелена 3, Австрія, Галичина, писалає слави в цілім світі звані годниці кишечкові "ROSKOPF" докладно на мінути урегульовані по 2 дол. Ті самі правді патентовані 4 дол., ті самі а трьома срібними намірками урядово стемпльовані 5 доллар. Ті самі правді патентовані 7 дол. Ланцухи срібні урядово стемпльовані 1 д., медійші 1.50 дол., дуже міцні 2 дол. При замовленю належить відповіду квоту прислати. Оплата від пакки до Америки вносять 50 центів. На жадає посліаю великий ілюстрований цієник дармо і оплати.

David Fuhrman
222 Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.
Виробляє Братські відзнаки, Шапки, Повся, Уніформи, Фани Шовкові вовняні.
Old Phone 564-R

ST. HERMAN'S BENEVOLENT SOCIETY
ORGANIZED FEB. 1888
PROVIDENT, N.Y.
Виробляє брації, шапки, шапки, відзнаки, хоруґви, уніформи. Цієник і проєкт вислає дармо.
Можете писати до нас по руски, словенски або польски.
R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Scranton, Pa.
Соціально-демократичне, популярне промісячне видавництво "Боротьба" що виходить-ме в днем 1. січня 1907 в двоаркушових книжочках та коштує на рік 1 доллар.
Адреса для обох видавництв. Редакція "Землі і Волі", Ул. Броварна ч. 84 Czernowitz, Bukowina

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі: від 8 ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269-B

HARRY NEEDLE
Адвокат і Нотар Публичний
Повчає гроші на прапорти. Заступає в справах кримінальних і цивільних. Офіс: 910-911 Mears Bldg., Scranton, Pa. Вечерами: Spitz Bldg., Olypian, Pa. Розуміє по руски, польски і словацки.

Російска Охотнича Флота
Нова пасажирска пароплавна лінія з Нью Йорку до Роттердама і Лібава або назад без пересіданя великими двошрубними скорими пароплавами "Смоленск", "Петербург" і "Саратов" Дорога з Нью Йорку до Роттердама або назад, триває 9 днів; з Нью Йорку до Лібава або назад 12 днів.
Ціна шифкарт: з Нью Йорку до Роттердама або з Роттердама до Нью Йорку перша кляса 65 дол., друга кляса каята 37 дол., третя кляса загальна 30 дол.
з Нью Йорку до Лібава: перша кляса 80 дол., друга кляса каята 47 дол., третя кляса загальна 37 дол.
з Лібава до Нью Йорку: перша кляса 87 дол., друга кляса каята 44, третя кляса загальна 34 дол.
Кораблі відходять в Нью Йорку "Смоленск": 13 Марта. "Саратов": 27 Марта.
Генеральні Агенти: **C. V. Richard & Co.**
31-33 Broadway, New York.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review** Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Partners. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Хто бажає інформацій про Бритийску Колумбію нехай пише на адрес
Geo. Syrotiuk,
Vancouver, B. C., Canada.
Box 482.

ЧИТАЙТЕ І
Спис книжок, які продаємо:

- Америка.....15 ц.
- Ангел та пустельник і т. д.....15 ц.
- Біблія Велика.....2 дол.
- Борба кляс і чому робітничка організація.....15 ц.
- Весела книжочка в образах.....30 ц.
- В Старій і Новій краї.....25 ц.
- Гріх мільонерів і т. п. С. 7.....15 ц.
- Діти в історії православної місії в Америці.....10 ц.
- Діти про звирата.....30 ц.
- Дві левади і т. п. С. 5.....15 ц.
- Дорога любови, то Божа дорога С. 6.....15 ц.
- Емігрант.....15 ц.
- Жовнір.....10 ц.
- Журнал.....15 ц.
- Жате Ісуса Христа.....1.50 дол.
- Жате, зрібач, організація і т. п. в Спол. Державах.....15 ц.
- Зуб за зуб.....10 ц.
- Казки про Жидів.....15 ц.
- Історія Русів в образах.....10 ц.
- Капітал і праця.....15 ц.
- Книжка Гаушкова.....50 ц.
- Календар.....25 ц.
- Мадія.....10 ц.
- Многострадальний народ, огляд історії українського народу.....20 ц.
- Новорічний Грішник.....10 ц.
- Народний рух австро-угорських Русинів.....15 ц.
- Новий Завіт.....4 дол.
- Образи і загадки.....10 ц.
- Оповідання.....15 ц.
- Оповідання про задріх богів.....10 ц.
- Про відступників від роу. православля.....15 ц.
- Про кутро землі.....25 ц.
- Підземні скарби.....25 ц.
- Покуса.....10 ц.
- Псалтер.....1 дол.
- Рокова Полька, в Русині.....10 ц.
- Руско-англійський словарик.....20 ц.
- Релігійні лірвани старинних народів.....20 ц.
- Смерть.....10 ц.
- Стародавні казки та оповідання.....15 ц.
- Степові люди.....15 ц.
- Стрільці.....20 ц.
- Стрільці на смерть, робітничка драма.....15 ц.
- Унія в Америці.....20 ц.
- Хто з чого живе.....15 ц.
- Як і то є люди на землі, в 20 образах.....50 ц.
- Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
- Через терни.....15 ц.

Атлас цілого світа, англійський, 105 мап, над 700 сторів, подає імена і людність 40.000 міст цілого світа 1 дол.
Малі Сполучених Держав і цілого світа 4 стопа широка а 6 стій довга (інші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.
Адрес треба всегда виписати англійськими буквами і то дуже вправно.
Swoboda, 184 Hudson St., New York

— Хто приїде мені докладні адреси своїх знайомих перебуваючих в Америці, тому виплю в презенті асе малу Австрію або Америку, або креску книжку до молени.
John Nemeth,
457 Washington Str. New York City.
Коли послаєте адреси, напишіть, що вчитались оголошене в „Свободі“.

Одинокий руский адвокат і нотар з Галичини
Др. Юліян Чупка.
Всі справи в судах і у скваїрив в повітах Люберне і Лякаванна.
Всі справи (судові, повноласти, контракти, справи війскові в Галичині.
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa. там де банк Наймета.
Приїдає до Скрентон що Понеділка і Четверга о годни 6 вечеро.
402 S. Washington Ave., Scranton, Pa. там де банк Райхмана.

Позолочувачу Годни-ку за \$3.98 ніхто доси не продавав.
Ми пішлемо Вам до оглядони єю гарку 14-картотки золотом Подвійно Золочену годнику С. О. D. за \$3.98 і оплати еванна.
Гварантія на 20 літ і ланпрошок в кождою годникою. Ся годника не чоріє як другі, тримає добрий час і виглядає як 40-доларова шіро золота годника, а деякі купці продають еї по \$10.00. Ся пішлето вперед \$3.98 дамо вам в дарунок перотень або ніж і оплатимо режістрацію у почту через що не будете муєти платити експресу.
Дармо одна годника ели купите або спродаете шість. Пішіть чи прислати вам мужоску чи жіначу годнику. 34-38
Globe Mfg Co.
Dept. 7, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

Оден з найбільших броварів в Америці.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАСВИЙ СПОСІВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.
Хто лиш раз по-Голова від него коштує сего пива, ніколи не болить, то иншого вже не бо есть здорове і буде пите. **ПОЖИВНЕ.**
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПШОУ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4354.